

37 ÅRG.

Nr 9 1955

UPPLAGA: 12.300 EX.

BRANDKÄRS-

tidsskrift

ORGAN FÖR SVENSKA BRANDKÄRERNAS RIKSFÖRBUND
REDAKTÖR OCH ANSVARIG UTGIVARE: ANDERS EKBERG

JAKOBSGATAN 14, STOCKHOLM C - TELEFON 21 3606 - POSTGIROKONTO NR 4870

Hälsningsanförandet vid årsmötet 1955

Vid Svenska Brandkärernas Riksförbunds och Svenska Brandskyddsföreningens gemensamma årsmöte den 15 juni i år i Hälsingborg, kunde Riksförbundets och Brandskyddsföreningens gemensamma ordförande, landshövding *E. Mossberg*, hälsa c:a 450 medlemmar då årsmötet öppnades. En speciell välkomsthälsning riktade ordföranden inledningsvis till landshövdingarna *Widell* och von *Heland*, till representanterna för Hälsingborgs stad, till talrika vänner från brandskyddsorganisationerna i Danmark, Finland och Norge samt till direktören för The National Fire Protection Association i Boston, *Mr. P. Bugbee* och chefsingenjör *Tryon*. Sedan även landshövding *Rodhe* och överstelöjtnanterna *Stridbeck* och *Forssman* fått en varm välkomsthälsning, yttrade landshövding *Mossberg* bl. a. följande:

Om vi ser tillbaka på det verksamhetsår, som gått, måste vi konstatera, att brandskadorna varit betydande och som ett allvarligt faktum måste också framhållas, att ett större antal dödsolyckor än vanligt inträffat vid eldsvådor under året. Just i detta län inträffade i höstas en svår eldsolycka, som endast den krävde 5 dödsoffer och medförde svåra personskador för ett flertal andra.

Dessa olyckor har i en del fall berott på, att oförutsedda och svårberäknliga dammexplosioner uppstått vid brand, företeelser som man i våra dagars snabbt framväxande kemiska industri tyvärr torde få att räkna med i större utsträckning än förr. För att i görligaste mån bemästra dessa problem har i år på Landsorganisationens initiativ ett samarbete kommit till stånd mellan LO:s arbetarskyddskommitté, Arbetarskyddsnämnden och Brandskyddsföreningen. Detta samarbete går ut på att få till stånd en effektivare övervakning av brandskydd och arbetsskydd. Som ett led i dessa ansträngningar får vi också se den diskussion, som är upptagen som en viktig programpunkt vid detta årsmöte.

Inom det byggnadstekniska området är utvecklingen för närvarande mycket snabb. Nya byggnadssätt, material och konstruktioner kommer till användning och det är av stor vikt, att brandskyddet i görligaste mån håller jämna steg med den byggnadstekniska utvecklingen. Bl. a. är det nödvändigt att genom forskning och brandtekniska prov klarlägga brandegenskaperna hos

dessa nya material och konstruktioner. Sådän provning och forskning har också i stor utsträckning karakteriserat det gängna verksamhetsåret. Som ett exempel på ett sådant material må här nämnas den formbara och utomordentligt användbara *plasten*, som nu tycks erövra världen även som byggmaterial. Plasten kan emellertid ha otrevliga brandtekniska egenskaper, svåra att komma underfund med, om man icke tillgriper systematiska provningar. I syfte att genomföra sådana prov och att genom dessa få fram en brandteknisk klassificering av de olika byggplasterna har Brandskyddsföreningen i år tillsatt en plastteknisk nämnd, i vilken även Svenska Plastföreningen är representerad. Det är vår förhoppning, att vi genom denna nämnd skall i samarbetets tecken kunna bringa en viss brandteknisk reda i den flora av plastmaterial, som nu finns i marknaden.

Under flera år har den *brandtekniska forskningen* stått endast som ett önskemål på de båda organisationernas verksamhetslista. Sedan emellertid för två år sedan två fonder för detta ändamål instiftats, har nu forskningen verkligen kunnat komma igång. Som exempel härpå vill jag nämna de undersökningar, som igångsatts för att finna de rätta metoderna att rädga restvärden ävensom en forskning rörande olika beklädnadsmaterials flamspridande egenskaper. Då nu för 14 dagar sedan ett av våra största försäkringsbolag, Skandia, donerat icke mindre än 875.000 kronor för skadeförebyggande forskning, varigenom brandskyddet med säkerhet kommer att få sin beskärda del, har vi anledning se framåt på forskningsfrågan med stor tillförsikt.

Det *internationella samarbetet* har under verksamhetsåret skjutit flera nya skott. Sälunda har på brandskyddsorganisationernas initiativ de brandtekniska laboratorier i Danmark, Norge och Sverige påbörjat en samordning av sina provnings- och forskningsprogram. Gemensam registrering av brandteknisk facklitteratur har vidare igångsatts. Slutligen bör nämnas, att samarbete ordnats för inspelning av gemensamma brandskyddsfilmer och liknande upplysningsmateriel.

Jag har i det föregående mest uppehållit mig vid det s. k. tekniska brandförsvaret. Men trots allt är det människans slarv, okunnighet och vårdslöshet, som bär den största skulden till eldsvådorna. Upplysning och utbildning är därför alltså kanske den viktigaste grenen inom brandskyddsverksamheten. Den *utbildning i brandskydd*, som nu sedan något år definitivt igångsatts i skolorna och till vilken undervisningsmaterial ställts till förfogande av Brandskyddsföreningen, anser vi med tanke härpå vara av den allra största betydelse. I år har också en ny viktig grupp av läroanstalter tagit upp brandskyddet på sitt schema. Det är yrkesskolorna och de tekniska läroverken, som börjat infoga detta ämne i undervisningsplanen. Detta har skett efter samråd mellan Brandskyddsföreningen och Överstyrelsen för yrkesutbildning. Vi anser, att detta är att betrakta som ett genombrott av framtida betydelse framför allt för industribrandskyddet.

Inom Svenska Brandkärernas Riksförbund är det särskild tillfredsställelse, som vi kan konstatera, att *provningen av brandpumpar* under det gångna året ägt rum genom försorg av samtliga länsförbund. Resultaten av dessa prov visar, hur nödvändigt det är att ge landsbygdens brandkärer en god service på detta område. Det är nämligen i hög grad påfallande, att ett stort antal av de provade brandpumparna varit behäftade med allvarliga fel. Av de cirka 2.800 pumpar, som provats i hela landet, har fel på pump eller motor eller kraftig kapacitetsnedgång genom förlining kunnat konstateras i ungefär 600 fall. En tredjedel av dessa felaktiga 600 pumpar eller i runt tal 200 pumpar — motsvarande var 14:e provad pump — har befunnits vara i det närmaste alldeles odugliga, trots att de stått i beredskap för att omedelbart användas vid inträffad eldsvåda. Dessa erfarenheter understryker behovet av en fullgod materialvård, om

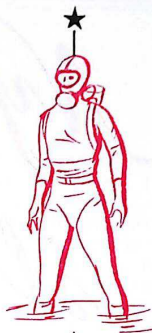

Halvmåns-masken nr 777

med ett enda stort ögonglas, ytterligare en produkt från BICAPAS kvalitetstillverkning.

Tillverkad av gummi
Bandställ och ögonglas lätt utbytbara
Imskivor eller imskyddspasta användes mot imbildning på ögonglas

För brandkårsändamål } BICAPA helmask
För industriellt bruk } nr 777
För dykning }

30 år i rökskyddets tjänst

BICAPA
STOCKHOLM

BIRGER CARLSON & Co AB
Kaptensgatan 6, STOCKHOLM Ö

Telefon (växel): lokalsamtal 67 91 30
rikssamtal 62 49 56, 62 49 92

Livligt besökt Hälsingborgsmöte

Inte mindre än c:a 450 personer hade bänkat sig i Sagabiografen i Hälsingborg, när landshövding E. Mossberg den 15 juni i år öppnade Svenska Brandkärnans Riksförbunds årsmöte. Anledningen till det ovanligt stora deltagandet torde bl. a. varit, dels att det offentliga årsmötet hölls gemensamt med Svenska Brandskyddsföreningen, dels att Svenska Brandbefälsförbundet och Svenska Brandingenjörsföreningen förlagt sina årsmöten i nära anslutning till detta gemensamma möte. Här till kommer att även ett stort antal kommunala förtroendemän från hela landet deltog. Dessa hade f. ö. dagen förut haft ett enskilt sammanträde, som var livligt besökt.

Det enskilda årsmötet.

För Svenska Brandkärnans Riksförbunds del började årsmötet med den enskilda delen. Årsberättelsen föranledde — som vanligt — ingen diskussion, och ansvarsfrihet beviljades. De styrelseledamöter, vars mandattid utgick i samband med årsmötet, omvaldes med undantag av

direktör Sven Malmberg, som av åldersskäl inte ville ifrågakomma för återval. I hans ställe invaldes direktör Arne Åmell i styrelsen. I samband härmed erinrade ordföranden om direktör Malmbergs stora arbete för svenskt brandförsvår, främst inom Södermanlands län, och tackade honom för god och samhällsgagnelig gärning.

Direktör Sten Runius blev ny styrelsesuppleant i stället för direktör W. Almkvist, som av åldersskäl inte heller önskade kvarstå. Revisorer blev direktörerna T. Wiktander och K. H. Håkansson, med direktörerna R. Jardvall och Å. Molin som suppleanter.

Hälsningstal och föredrag.

Så var tiden inne för den med Svenska Brandskyddsföreningen gemensamma delen av årsmötet. Vid dess öppnande höll landshövding Mossberg ett hälsningsanförande i vilket han inledningsvis välkomnade länets hövding, landshövding G. A. Widell, landshövding E. v. Heland, f. d. landshövding A. E. Rodhe, representeranter för Hälsingborgs stad, ett stort antal repre-

det släckande brandskyddets effektivitet skall kunna upprätthållas även inom områden, där yrkesbrandkåver icke finnes tillgängliga.

Ett annat viktigt problem, som alltmera påkallar uppmärksamhet, är alarmeringen inom områden med automatiserat telefonväsende. Allt eftersom automatiseringen genomföres, blir det allt svårare att säkerställa brandkärnans alarmering i landsorten och i de smärre tätorterna. Det är ur denna synpunkt att beklaga, att det fullt utarbetade förslaget till lösning av samballets s. k. S.O.S.-tjänst, som sedan flera år finnes utarbetat, icke blivit föremål för åtgärd från statsmaktens sida.

Vad jag nu frambällit, är även det ägnat att understryka, att den tekniska utvecklingen medför nya och invecklade problem på brandförsvarets område och att morgondagens problemställningar sannoligen icke kommer att bli lättare än de frågor, som nu pockar på sin lösning. Den tekniska utvecklingen rusar framåt i en ständigt ökad takt. Denna utveckling kommer säkerligen att i sig innebära nya och svårbemästrade brandrisker. Det är därför nödvändigt för oss alla, som i olika ställningar sysslar med brandförsvaret, att skärpa vår uppmärksamhet och icke förtrötta i vår strävan att finna de rätta medlen att bemästra dessa problem. Endast därigenom kan samballets och de enskilda individernas krav på trygghet mot brand bevaras och upprätthållas för framtiden.

sentanter för brandförsvaret i Danmark, Finland och Norge, och härtill också verkställande direktören i The National Fire Protection Association i Boston, Mr. P. Bugbee, jämte ingenjör Tryon från samma organisation. En särskilt kraftig applåd följde på den välkomsthälsning, som ordföranden riktade till den vitale överstelöjtnanten m. m. Helge Forssman, vilken passade på att samma dag fira sin 75-årsdag. Han kunde inte taga miste på, hur uppskattat detta besök bland kollegerna på högtidsdagen var!

Fortsättningen av ordförandens högtidstal finns införd på annan plats i detta nummer. Stor uppmärksamhet rönt den härvid lämnade redovisningen för den motorsprutkontroll, som under det gångna året utförts av de till Riksförbundet anslutna länsförbunden. Av c:a 2.300 provade motorsprutor hade proven givit till resultat, att c:a var 14:e var i det närmaste oduglig — trots att de stått i beredskap!! Här måste en väsentlig förbättring ske bland våra kärar!

Närmast efter hälsningsanförandet följde ett föredrag om "Ledarskap i samverkan." Den, som inte förut kände översten Ivar Göthberg, var måhända, innan föredraget började, tvivlande om det skulle ha något att ge. Men det förnämligt upplagda och på strålande sätt framförda anförandet fångade helt auditoriet. Det är en glädje att få återge föredraget här i tidskriften, och det rekommenderas varmt för studium. Säkert kommer även många mötesdeltagare att med intresse också läsa det!

Lunch och fortsatta förhandlingar.

Omedelbart efter föredraget tog deltagarna plats i väntande bussar, som snabbt nådde Ramlösa Brunshotell, där Hälsingborgs stad svarade för värdskapet vid en lunch. Stadsfullmäktiges 2. vice ordf. överlärare Harry Ohlsson hälsade välkommen och uttalade stadens glädje över att så många representanter för brandförsvaret samlats i Hälsingborg, och han hoppades att även H₅₅ skulle få besök. Ett uppskattat inslag under lunchen var när 11-åriga Louise vid pianot och pappa branchefen

Holger Rosencrantz med sin cello underhöll gästerna.

Sedan landshövding Widell framfört gästernas tack för den goda och trevliga måltiden var det dags att återgå till förhandlingarna.

"Kan industribrandskyddet förbättras genom effektivare övervakning?" var rubriken på det inledningsanförande, som konsulent A. Rörström närmast höll. Det följdes av förberedda diskussionsinlägg om dels "Ökad samverkan mellan säkerhetstjänstens olika grenar?" av överingenjör Harry Jönsson och ombudsman Einar Sandberg, dels "Brandingenjörens syn på frågan" av civilingenjör B. Ekstedt. De intressanta anförandena följdes av en stunds diskussion.

Snart var det emellertid dags att åter taga plats i bussarna, denna gång för färd till Hälsingborgs oljehamn, där en väl upplagd och instruktiv demonstration av oljehamnens släckningsanordningar var ordnad. Här fick de i 8 grupper uppdelade mötesdeltagarna många värdefulla tips om hur en oljehamns brandförsvaret kan byggas upp.

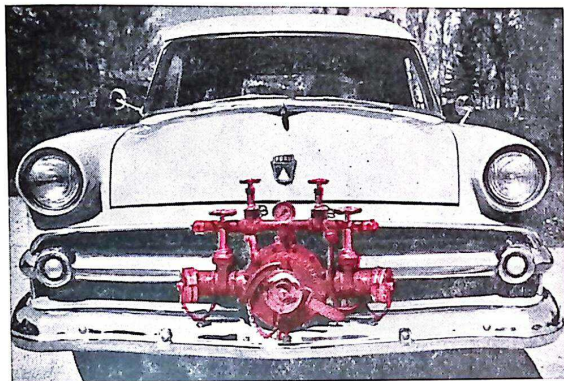
Trivsamt bankett.

När klockan nalkades 19 samlades största delen av mötesdeltagarna på Grand Hotell till en subskriberad middag. Såväl Stenbockssalen som tvenne angränsande salar fick tagas i anspråk för att bereda plats åt c:a 250 kongressdeltagare, varibland nu återfanns ett 15-tal damer, som gav extra glans och trevnad åt kvällen.

Bild 1. Fr. v. överstelöjtnant Stråbeck, landshövdingarna Widell och Mossberg, som intresserat följde orienteringen i oljehamnen.

NYHET! Liten Frontpump - Centrifugalpump

för
900 l/min vid
9 kg/cm² och
2000 motorvarv.

Med avgasevakuering och synkroniserad koppling (pat.) till motoraxeln.

Wilh. Rubergs Fabriks AB, Långebro

Tel. Kristianstad 101 74, 101 78, 162 78

LINNEBRANDSLANG

KVALITET "SUPER"

— att slita på — att lita på
när det verkligen gäller

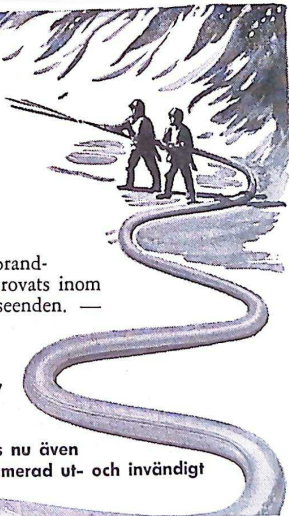
STYRKA • TÄTHET • SMIDIGHET

— det är de tre viktigaste egenskaperna hos en perfekt brandslang. Kull & Hallbergs KH "Super" brandslangar har provats inom svenskt brandväsende och befunnits fullgoda i alla avseenden. — Tillverkas av förstklassiga råvaror. Vävningen sker i rundvävstolar av modernaste typ.

Slangarna äro rötabehandlade, mjukbehandlade, krympta och provtryckta.

Tillverkare: AB ROULUNDS FABRIKER, Odense

Tillverkas nu även
latexgummerad ut- och invändigt

KULL & HALLBERGS HANDELS A.B.

Huvudkontor i Halmstad, Tel. 186 00

Avdelningskont. i Stockholm, Karlbergsvägen 20, Tel. 30 73 07 • Avdelningskont. i Malmö, Frihamnsallén, Tel. 205 34

NYHETER från BRISSMANS

Slangutläggnings-Jeep mod. Brissman, byggd på LAND-ROVER PICK-UP chassi

Jeepen har underst en utdragbar slanglåda med patents. slangutläggare för snabbutläggning i upp till 50 kn: hastighet, lådan rymmer 6—700 meter 63 mm slang. Däröver ett fack 1850×1450×600 mm. med fällbara sidoluckor för diverse materiel, taket är utformat till lastflak med galvaniserat rörräck runt om, användes för hemtransport av begagnad slang m. m. Skåp och slanglåda huvudsakligen av lättmetall. Jeepen bygges även med ett extra säte bakom hytten, men rymmer då mindre slang. Den kan även förses med frontpump. Lågt pris. Begär offert och närmare upplysningar. Kort leveranstid.

Stor bygelslangrulle

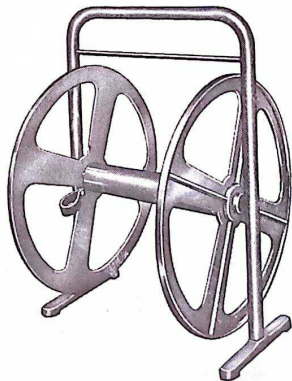
Det har visat sig att inv. gummrad slang är svår att packa i slangkorgar och -väskor därför att luften blir inestängd när slangen veckas. Vi har därför konstruerat en större bygelslangrulle för 40 m. slang enligt vidst. fig. Genom att slangen rullas på så går luften ut när slangen pålägges. Rullen kan erhållas med eller utan fot.

Riktpris, med fot kr. 35:—, utan fot kr. 32:—.

Invändigt gummrad diagonalvävd (= köppervävd) linesslang.

Diam. 38 mm., garanteras för 40 kg. tryck, sprängtryck c:a 65 kg. Denna slang är mjuk och smidig, har slät innersida, mycket slitstark, blir ej hård i kyla. Gummit är vulkaniserat fast, varför det ej kan lossna. På grund av diagonalvävnaden blir det ej några skarpa veck, som bryter sönder gummit. Leverans i regel från lager.

Riktpris pr meter kr. 5: 50.

All övrig brandmateriel till låga priser.

BRISSMANS BRANDREDSKAP

HALMSTAD

Telefon 133 33

Bild 2. Skrudade för gruvbesök.

Bild 3. Vackert men blåsigt var det vid besöket på Kullen.

Bland gästerna fanns nu även landshövding Per Westling, ett flertal representanter för Hälsingborgs stad liksom ock för våra nordiska grannländer. Vid honnörbordet satt bl. a. även den gamle "Riksförbundskämpen" överstelöjtnant Rudolf Stridberg, lika vital som alltid.

Landshövding Mossberg hälsningstalade, de nordiska gästernas talan fördes av departementschefen Aage Svendsen, Köpenhamn, och "president Eisenhower-kopian" Mr. Bugbee tackade för ett underbart mottagande och för den guldmedalj han fått mottaga i samband med årsmötet. Så framförde landshövding Rodhe en varm hyllning till den 75-årsjubilerande överstelöjtnanten Helge Forssman, innan landshövding Widell tackade för "mad å madaro".

I spridda grupper lämnade så deltagarna den festliga avslutningen av första kongressdagen. En del tidigare, måhända av den anledningen, att nattlogi väntade på andra sidan Sundet, medan andra dröjde sig kvar, glömska av att "i morgon är också en dag".

En intressant och vacker resa.

Nästa dag var anslagen åt en studieresa. I bussar och bilar för mötesdeltagarna längs Sundet upp till Kullaberg. Vädet var vackert och det stormiga havet satte extra färg på den vackra tavla, som mötte från Kullabergs klippor.

Efter lunch i Mölle gick färden vidare till Höganäs, där besök gjordes dels på Andersson & Johanssons Keramikfabrik, dels inom Höganäsverken. Starkast intryck hos de flesta gjorde säkerligen besöket i en gruva, Prins Gustaf Adolfs schakt, c:a 100 m. under markytan. Där samlades de nu i gruvhjälm och overall klädda mötesdeltagarna först i en biografisal för att se en instruktiv film om Höganäsverkens tillkomst och arbetet i gruvorna, innan man gav sig ut på en promenad i de närmaste gruvgångarna.

Det var en synnerligen välordnad och intressant visning och en trevlig avslutning på ett lyckat årsmöte.

Red.

MOWE Pytssprutor

Rymd 20 och 12 liter

Helt av mässing

MOWE 20 för Industrier och Fastigheter

MOWE 12 „ Brandkärer, Sjukhus m. fl.

Aktiebolaget

MOLIN & WESTBERG

Mäster Johansgatan 5

MALMÖ

Tel. 388 40, 97 59 12

Specialfirma i brandredskap

Ledarskap – Samverkan

Av överste Ivar Göthberg.)*

V arje människa behöver ledning. Hon behöver den visserligen inte alltid och i alla angelägenheter. Icke desto mindre är behovet av ledning allmänmänskligt. Ett barn tyr sig till sina föräldrar och äldre syskon. Föräldrarna går på två ben och med ögonen en och en halv meter högre upp än det lilla barnet, som kryper omkring på alla fyra. Föräldrarna har vidare överblick, större erfarenhet och begrepp om de faror och besvärligheter, som kan lura på en människa. Föräldrarna vet, de har kunskaper och omdöme om sådant, som barnet ännu inte har lärt sig någonting om. Föräldrarna har makt utöver den som kunskapen ger: det är nämligen föräldrarna som har resurser att ge barnet mat, värme och skydd. Maktställningen är kanske inte alltid så utpräglad, den utövas icke med godtycke och brutalitet, likväl finns den där. Även barnet har vissa maktmedel: gråt, skrik, trots och andra arter eller oarter. Det leder ibland till maktkamp: föräldrarnas ledarskap blir icke obestritt. Ibland kan ledarställningen bli nog så betungande för föräldrarna i kampen mot barnets maktmedel, ibland kan den bli helt undergrävd. Barnet tar kommandot. Föräldrarna blir, medvetet eller omedvetet, slavar, de tvingas till kapitulation, ty deras resurser av vetande, omdöme och tvångsmedel räcker inte till. Det behöver inte bli så, men det kan bli så.

Barnen blir med tiden vuxna. De får mer kunskap, deras omdöme utvecklas och nya maktresurser ställs till deras förfogande. När barnen blir myndiga, kan det fortfarande vara så, att ledarskapet inom familjen tillhör föräldrarna eller någon av dem: Föräldrarna är mycket kunniga, begåvade och intelligenta och barnen har ännu inte vuxit ifatt dem. Eller föräldrarna kan vara rika, och fast de inte är särskilt kunniga eller begåvade, underkastar sig barnen för att hålla sig väl med dem som makten haver, även om de inser att föräldrarnas handlingar inte alltid är välmotiverade. Slutligen kan föräldrarna ju vara både intelligenta, kunniga och rika och då får barnen dubbel anledning att icke sätta föräldrarnas ledarskap i fråga.

Men barnen kan även gå om föräldrarna i något av dessa avseenden. Ibland blir det de yngre som tar ledningen — föräldrarna inser barnets överlägsenhet och låter det ta ledningen — eller föräldrarna ger vika för den oförbrukade energi med vilken barnet

förfäktar sina åsikter — alltnog det blir en ny ledare. I andra fall blir det tvist, man flyttar i sär, familjen har splittrats — intet ledarskap kan längre göra sig gällande — intressena går alltför mycket isär.

Men även den vuxna människan behöver ledning. Hon kan visserligen i många situationer reda sig själv, men hennes överblick, intelligens, kraft och kunnskap räcker inte alltid till. Hon behöver någon som hjälper henne till rätta — icke alltid, men i kritiska lägen och i svårbedömbara situationer. Hon behöver hjälp att bära ett ansvar, som tycks henne för stort innan hon fått överlägga och dryfta sitt problem med en annan, som hon anser bedömer saken mer objektivt. I och med överläggningen tycks henne sedan ansvaret vara lättare att bära.

Vem blir ledare?

Hur förhåller det sig nu med människorna — de till små och stora grupper sammanslutna människor: de som har sammanslutit sig för att leka, göra upptåg, sparka fotboll och bildat förening för att kunna sparka så mycket mera och så mycket bättre, de som slutit sig samman för att tillvarata spårvägsåkarnas intressen och hur förhåller det sig med dem, som bildar kommuner och befolkningar, stater, jobbar i fabriker eller bildar brandkår. Behöver de också ledare? Och vem blir ledare?

Jag vet inte om det kan bevisas, att det behövs ledare i ett pojkgäng. Men ledaren finns där. Ofta blir det den pojken, som hittar på de roligaste upptågerna, en ny lek eller ger uppslaget till ett äventyr av vad slag det vara må: en utflykt eller en stöt. Han som har överskottet av fantasi, som ser tillräckligt långt och har den djärva kombinationsförmågan blir ledaren — på gott och ont — i scoutpatrollen eller i ligan.

Vem blir ledaren i föreningen eller nämnden? Ofta blir det han eller hon som har känt sig in i föreningsmedlemmarnas situation och förstår att på ett enkelt sätt liksom talande ur allas mun, ge uttryck åt deras problem och anvisat vägen för lösningen. Det betyder inte alltid att det är den bästa vägen, som han anvisar, det betyder att han anvisat

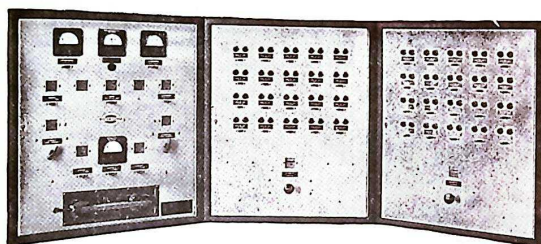
*) Föredrag vid Svenska Brandkårernas Riksförbunds och Svenska Brandskyddsföreningens gemensamma årsmöte den 15 juni 1955 i Hälsingborg.

BRANDKÅRSALARMERING

Typ **EMU**

med brandskåp och telefonskåp

(provad av Statens Provningsanstalt och godkänd av försäkringsbolagen)

Centralskåp — Linjeskåp

CENTRALAPPARAT TYP EMU

Komplett centralutrustning omfattar: centralskåp, linjeskåp, 2 st. ackumulatorer 24 V, 2 st. riktkrattare, motoromformare, 3 st. kontrollklockor Typ AKP samt 1 st. felsignalklocka.

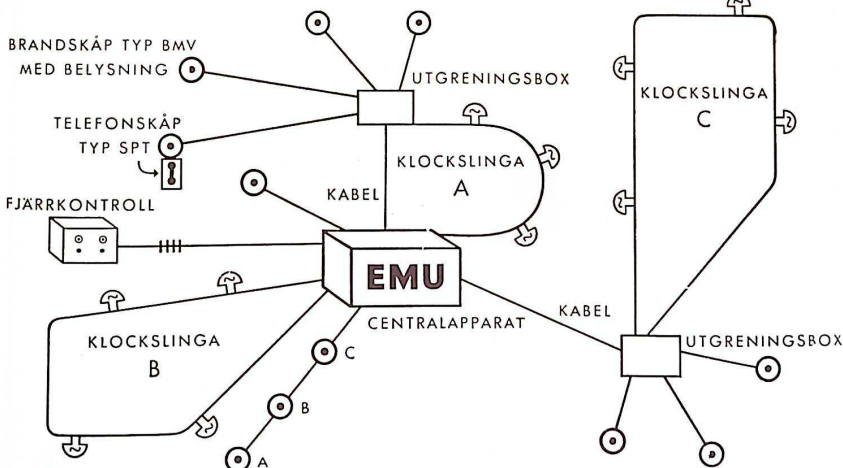
Systemet är godkänt av Kungl. Högskolestyrelsen för anslutning till örhörda ledningar.

Systemet är helt vilströmkontrollerat och markerar skilda alarm- och felsignaler.

Varje brandskåp (telefonskåp) anslutes med direkta ledningar och markeras på centralapparaten med dubblerade signallampor. Skilda ledningar för brandskåp och alarmklockor. Till varje brandskåpsgrupp kan anslutas 3 st. brandskåp.

Den stora fördelen med vårt system EMU grundar sig på dess lättskötthet samt att alla kretsar i vår centralutrustning äro vilströmkontrollerade.

Det har visat sig att de tidigare använda morsesystemens tid är passerad. Numera kräver brandkåre och allmänhet en direkt alarmering som inte kan missuppfattas. I detta avseende har vårt system fördelar framför övriga, speciellt vad det gäller obevakade stationer.

Principskiss å ledningsnät

AUTOMATISKT BRANDALARM AB

Tel. växel 338

MALMKÖPING

Postgiro 570 53

STOCKHOLM Tel. 32 08 88

SWEDEN

GÖTEBORG Tel. 19 15 55

PULVERDIMSLÄCKAREN

"FOAMITE

DRY CHEMICAL"

för brand i
eldfarliga vätskor
och
elektr. anläggningar

Snabb
effektiv
släckning
Enkel omladdning

"FOAMITE
DRY
CHEMICAL"

"FOAMITE DRY CHEMICAL"

— är enkel att sköta och lätt att ladda

innehåller torrt pulver och CO₂
— utan blästerverkan. Pulvret är
högeffektivt då det är ytterst
finkornigt, lätttröligt och dess-
utom:

- okänsligt för fukt och temper-
aturväxlingar
- korrosionsfritt
- oskadligt
- icke elektriskt ledande

BEGÄR OFFERT

ODENIUS

AKTIEBOLAG - GÖTEBORG
Östra Hamngatan 16, Tel. växel 17 31 20

den väg, som förefaller de flesta vara den bästa. För att denna lösning skall vara den bästa fordras att föreningens majoritet är en elit. Tyvärr ligger det i elitens begrepp att vara fåtalig.

Om vi nu summerar: ledare i en grupp av människor blir man på grund av mer än medelmåttig intelligens, kunskap, energi, makt, fantasi, förmåga att ge uttryck åt gruppens känslor, problem och intressen, viljan att ta och att bära ansvar.

Det nutida arbetslivet kräver arbetsledning och företagsledning, som är rikt förgrenad och specialiserad. Där erfordras den vida överblicken, det träffsäkra omdömet, den skapande fantasin, den organisatoriska förmågan, den outtrötliga energien, det tekniska kunnandet, förmåga att förstå och handlera människor, allt detta i olika grad beroende på företagets art och innebörden av ledaruppgiften på de olika posterna. I toppen erfordras kanske främst de egenskaper som hör ihop med överblick, omdöme och organisationsförmåga, längre ned, närmare maskinerna, krävs mera tekniska kunskaper. Men överallt finns behovet av ledare, som förstår människor, kan förmå dem att i samarbete ge sitt bästa och i krävande situationer glömma sig själva inför den större uppgiften. Samma problem möter oss i det politiska livet. Både demokrati och diktatur har sina ledarskaps- och samarbetsproblem, fast av olika beskaffenhet. Vi vet alla, att människa och stat, individ och samhälle betraktas på diametralt motsatta sätt i en demokratisk stat av västerländsk typ och i diktaturen. Människan har en olika ställning i de båda statssystemen. Det har formulerats så här om diktaturen: "staten försöker få hela människan i sitt grepp och försäkras sig därmed om arbetskraften" — om demokratin "många tävlar om arbetskraften och låter människan i övrigt vara fri och ensam". Ledarskapsproblemet blir i denna senare statsform svårare, liksom mångas självstyrelse är svårare än fåtalsvälde. När "många tävlar om arbetskraften och människan i övrigt lämnas fri och ensam" blir arbetslednings- och samverkansproblemet svårare, ställs fordringarna på ledaren högre än när samverkan vilar på tvång, utövat genom polismakt, koncentrationsläger och deportationshot. I ett demokratiskt samhälle kan ledaren icke åberopa förmögenhetens, bördens, samhällsställningens företräden som grund för sin ställning, framför allt icke om han vill framstå som den verkliga, ej endast till namnet utsedda ledaren. Han måste bevisa sin rätt till ledarskapet genom att utöva det på ett sådant sätt att han framstår som den rätte ledaren.

Om det är sant att demokratin står inför ett svårare ledarskaps- och samverkansproblem än dik-

taturen, då är det av så mycket större vikt att vi strävar efter att öka vårt vetande om de förhållanden som sammanhänger med ledarskap. Kunskap ger ledning. Alla kan icke bli forskare i psykologi och sociologi, men vi har att lära av det som psykologer och sociologer har att säga oss om ledarskapets förutsättningar.

Vad är det då för en hemlighetsfull mekanism som fungerar, när den ene i många avseenden högt kvalificerade människan blir en utomordentlig chef, en medryckande ledare, under det att den andra, vars examensmeriter och formella kompetens är minst lika glänsande, icke alls lyckas göra sig gällande som ledare?

Hur elitbrandstyrkan skapas.

Vi har redan sett att intelligensen, kunskaperna, fantasin, energien, förmågan att representera, att finna uttryck är av avgörande betydelse. Allt detta är mycket nog, när det finns hos en och samma människa i mer än medelmåttiga proportioner. Men vi måste försöka att komma ett steg längre och se hur dessa egenskaper tar sig uttryck i ledarens sätt att umgås med dem, som beror av hans ledning. Med andra ord: hur skall den intelligente, kunnige, målmedvetne och fantasifulle ledaren åstadkomma bättre prestationer och ökad produktion i sin fabrik, hur får han förnämligare resultat inom sin idrottsklubb, solidare kunskaper i sin klass om han är lärare och hur skapar man elitbrandstyrkan om han är brandchef.

Uppmuntran är ett av de finaste hjälpmedlen. Det har genom experiment uttrönts att skolklasser, som får välförtjänt beröm och uppmuntran lär sig både mera och bättre. Lärarens uppmuntran är som den livgivande solen, vilken kommer jorden att bära rikligare och bättre skörd än eljest skulle varit fallet. Enligt vissa psykologiska riktningar är uppmuntran "livselixiret framför andra vid behandling av neurotiska patienter och personer, lidande av underlägsenhetskänslor". Ja, man ser till och med i erkännande och uppmuntran "ett trollspö i stånd att förvandla en modlös, handfallen människa till en driftig och arbetsglad medlem av samhället". I arméns utbildningsföreskrifter heter det också, med riktigt inseende av dessa den positiva inställningens gynnsamma verkningar, att det stundom kan vara lämpligt att berömma en soldats prestationer, även om rent sakligt prestationen icke vore särskilt framstående.

Även om ledarens positiva inställning, hans beröm och uppmuntran tillrop således kunna åstadkomma en sinnesändring och en ökning av prestationerna, så kan han inte alltid lita till detta medel. Vissa saker

får inte och skall inte uppmuntras, ty de måste rättas.

Ibland görs feLEN av bristande insikt. Detta är ett lättare problem eller borde i alla fall vara ett lättare problem än de fall då feLEN beror av bristande karaktärssegenskaper. För chefen, läraren, är situationen lättast. Att eleven icke kan är en normal företeelse, det är ju därför läraren är lärare och eleven är elev. I regel förbinder ju icke eleverna med det inför klassen offentliga avslöjandet av sin okunnighet något personligt kränkande eller förödmjukande — eleven kan tycka att det är förgärligt att han glömt eller icke förstått; läraren kan lätt hjälpa honom över denna förgärlighets klippan. Annorlunda är förhållandet i arbetslivet.

När den överordnade upptäckt att den underordnade icke gör en sak på det riktiga sättet, då stöter han på yrkesambitionen, det mänskliga sinnets sårbarhet och stolthet. "Det här har jag hållit på med i 16 år och så kommer den där unge spolingen — ingenjören, löjtnanten, brandmästaren eller vad det nu kan vara för befattningshavare — och skall lära mig". — Hur skall då rättelsen åstadkommas. Någon allmän regel kan inte ges — men två saker förefaller alldeles säkra:

*rättelsen skall ges enskilt — icke offentligt;
lugn saklighet ger bättre resultat än irritation,
vrede eller ilska.*

Vad därutöver är beror på arbetsledarens och den underordnades individuella egenskaper: deras intelligens, fantasi och saklighet. Ett knep är naturligtvis ypperligt: om A icke gör en sak fullt bra, så kan brandmästaren kanske säga så här till A: "Hör nu A, inte för jag vet hur det skall gå till, jag har länge funderat på det, men hur skall vi få det så och så?". Det kan vara möjligt att A, som nu fått tävlingsandan väckt — det gäller att knäcka ett problem som chefen inte kunde lösa — listar ut hur det skall gå till. Brandmästaren är en generös man och följaktligen anser han sig ha råd med att A tycker sig vara den listigare.

Chefen, brandmästaren, får nu anledning att berömma A och han bör helst göra det så att B och C hör det. A mår bättre då, och B och C kommer underfund med att det lönar sig att hitta på förbättringar på jobbet. Det finns tyvärr undantag från denna regel — vi återkommer litet senare till dem.

Jag tror att vi alla är överens om att den här metoden vore bättre än om brandmästaren brutit ut: "Hör nu — de ä då själva . . . varefter någon av de hedniska gudomligheter återopas, som länge dyrkats av svenskar . . . att A, som har hållit på med det här

i 16 år, inte har upptäckt att detta är käpprätt åt . . ." — "De kan ju ett barn begripa att det här är fel" o. s. v. Resultatet blir vid en så meddelad rättelse, att A blir sårad, offentligt utpekad; chefen har på sitt håll visat att han inte kan behärska sig. Visserligen talar skalden i bevingade ord om "tillbörligen vrede" om att "tungt och fast lägga näven i bordet" — men i detta fall blir det nog den lugna sakligheten, som vinner över den uppblossande vreden. Detta i fallet bristande insikt. — Men fel begås inte bara av denna anledning utan av slarv, lättja, ibland av illvilja. Det är svårare att komma till rätta med än bristande insikt. Kanske kan man komma till rätta med dessa svårare egenskaper genom att försöka mobilisera den stolthet och självkänsla, som varje människa har. "Hur kan A som är en så skicklig brännman göra något så dåligt som det här." — Det är kritik och beröm på samma gång, och kan vara ett hjälpmedel. Trotsinställning eller illvilja kommer man kanske inte åt på det sättet — där arbetsresultatets klenhet eller obefintlighet beror på så djupt liggande orsaker är man föga hjälpt med enkla tillsägelser. Där fordras att man går till boten med missnöjets orsaker. Först då kan man råda bot på det. Att avgöra vad som är bristande kunskap eller bristande vilja ställer stora krav på arbetsledarens — chefens, erfarenhet och människokunskap. Att därvidlag ta miste kan vara ödesdigert. Bakom ett misslyckande kan ligga mycken god vilja och gott uppsåt. Får denna en knäck kan skadan stundom icke repareras. En brusten människa kan vara resultatet av hårdhänt, ogrannlaga kritik, som feltolkat situationen. Därför är det bättre att fria än fälla i tveksamma fall. Man skall vara mycket säker på sin sak, då man förutsätter att vederbörande haft ett ont uppsåt. Men är detta fallet, hjälper kanske intet annat medel än att sätta hårt mot hårt.

Chefen — ledaren måste visa förtroende till sina medhjälpare och tydligt visa dem och ge dem detta förtroende. Det är kanske den yppersta form av uppmuntran: att ge någon fria händer att fullgöra ett viktigt uppdrag, sedan de allmänna riktlinjerna dragits upp. Om ledaren så, när han bedömer den slutliga prestationen, kan förbise att han själv skulle utfört en och annan oväsentlig detalj annorlunda och låta bli att fästa uppmärksamheten på detta och i stället oförbehållsamt erkänna att ett duktigt arbete utförts, då är mycket vunnet och då kan han mycket väl utan att vederbörande känner det som negativism, nagelfara en och annan detalj. Alltför ofta tar den överordnade det för givet att arbetet skall vara utmärkt och glömmer bort att den som har utfört det har den egenskapen gemensam med

alla människor att han gärna vill höra att arbetet var väl utfört. Det kostar så litet att ge ett erkänningsord — men det kan ge en storartad utdelning i framtiden.

Ledaren står i brännpunkten.

Ledaren måste föregå med gott exempel. Fordrar han noggrannhet måste han själv vara noggrann. Han måste sträva efter att vara rättvis. Tyvärr kommer kravet stundom i konflikt med den allmänna regeln att han skall hålla sina underlydande chefer om ryggen för att hjälpa dem att upprätthålla sin auktoritet. Om nu den underlydande chefen förgår sig mot eller felbedömer en underlydande, en menig, så kan det hända att denna vädjar till chefen. Denne kommer nu i ett vanskligt läge. I den meniges vädjan ligger en fond av förtroende till chefens omutliga rättvisa, chefen får icke svika detta förtroende. Men han får icke heller alldeles undergräva den underlydande chefens ställning. Alldeles bortsett från att det är mycket svårt för chefen att i det här läget få en klar och riktig bild av den uppkomna konflikt-situationen måste vi erkänna att chefen har kommit i ett svårt läge: sliten mellan sin önskan att vara rättvis och att upprätthålla auktoriteten. Kan han nu icke förmå endera av kontrahenterna att erkänna och inse sitt fel, då är hans uppgift delikat och kräver en stor fond av diplomati. Uppgiften underlättas emellertid om chefen själv i sin tidigare chefsgärning vågat medge att han begått ett fel och att det är mänskligt att fela. Det kan vara påkostande nog att göra det — men är det så att chefen begått ett fel — gott — då skall han utan prut erkänna det. Chefen kommer i det långa loppet att ha fördel därav, icke minst när han kommer i den situation, som vi här har skisserat. Hur som helst — om den misskände eller orättvist behandlade märker att chefen förstår situationen och inte resolut väljer sida, bara för att det skall så vara, så är redan därmed mycket vunnet och den menige är i regel inte dummare än att han förstår chefens prekära läge och uppskattar hans strävan att jämna ut det hela.

Chefen måste veta att bära upp sin roll. Allas blickar är riktade mot honom. Han står på scenen, i huvudrollen. Han får inte falla ur rollen. Den ställer bestämda krav på honom. Balans i ord och åthävor inger mer förtroende än överdrivna maner. En i lugn ton meddelad befallning eller rättelse gör i regel mer verkan än den högröstade. Färdighet gör alltid mer intryck än yvig pratsamhet, vilken snart avslöjar den inre tomheten och är den avslöjad är mycket förlorat.

Vi har funnit att chefen skall berömma och uppmuntra. Han borde göra det offentligt. Alla borde höra att A gjort en mäktig bra sak.

En god regel! Tyvärr kan den icke undantagslöst tillämpas. Den kommer i konflikt med en erfarenhet, som vi alla känner till, ett socialpsykologiskt fenomen, som i synnerhet gör sig gällande på produktionslivets områden och visar att intressena icke utan vidare är i den harmoni med varandra, som alltför välvilliga uttolkare stundom vill göra gällande. I arbetslivet gäller en norm, som kan uttryckas så här: "Ingen får arbeta över en viss gräns!" Arbetar man för mycket, så avskedas någon av de långsamare kamraterna. Den eminent skicklige och flitige arbetaren, som jobbar över den enligt den oskrivna lagen tillåtna gränsen, blir följaktligen illa tåld och sedd av kamraterna. Men han borde ju uppmuntras så att alla hör det. Men i det här fallet går det inte. Skulle denne verkliga elitarbetare offentligt uppmuntras, skulle ännu mera olust skapas och elitmannen finge lida för sin skicklighet i stället för att ha glädje av den. Här är ett problem som är svårt att komma tillrätta med. Det känns igen från andra områden: Varje äldre officer, ja, de flesta, som genomgått någon form av militär utbildning känner igen företeelsen: den s. k. spånsten. Den som spånstar — det vill säga den som gör mer än kamraterna anser vara tillåtligt — blir illa tåld av kamraterna. Han blir inte direkt illa behandlad, men utsatt för löje och sarkasmer. Däremot accepteras den som arbetar mindre, den som är exceptionellt lat uppmuntras av kamraterna. Ty genom den exceptionellt lates insatser framstår de mera medelmåttiga kamraternas prestationer i en icke alldeles oacceptabel dager. Därför uppmuntras den late och får beröm av kamraterna för sin lättja och okunnighet — men den exceptionellt arbetsamme tåls inte.

De frågor, som hittills sysselsatt oss ligger alla inom företagsledningens och undervisningens plan. Problemen är inte de svåraste: inom produktionen befinner sig intressena så till vida i harmoni med varandra att alla för sitt uppehålle och för ett stigande välstånd är beroende av företagets framgång. Skolorna har visserligen numera större disciplinsvårigheter än förr, vilket är allmänt omvitnat och känt. Var felet ligger är inte här platsen att undersöka, vare nog sagt att saken inte förefaller vara så enkel som påstått av vissa förespråkare för patentlösningar i den o begränsade frihetens och de nedprutade kunskapsfordringarnas tecken.

Om problemen inom dessa områden emellertid ter sig jämförelsevis enkla, blir förhållandet annorlunda

när vi flyttar vår uppmärksamhet till samhällslivets vidare områden.

En demokratisk stat grundar ju det politiska ledarskapet på majoritetsval. Det är icke utan vidare givet, att den majoritet som framgår ur valen, identifierar statens och samhällets, d. v. s. alla medborgares med sin egna, lika litet som det är givet att minoriteterna gör detta. Människan är icke så objektiv att hon kan se sig själv och sin egen situation ur det helas synvinkel. Men även om viljan och förmågan därtill funnes, återstår ett kunskaps- och uppfostringsproblem. Det fordras vidsträckt kunskaper, god överblick, förutseende för att bedöma samhällsfrågor på ett något så när riktigt sätt.

Demokratiens ledningsproblem är främst en uppfostringsfråga och frågan är om icke idealet snarare ligger i uppfostrans och utbildningens *aristokrativering* — ordet då taget i dess bemärkelse av höga fordringar. Ty höjda fordringar på kunskaper och omdöme syns krävas av de demokratiska folken; det ser sannerligen icke ut som om de problem, som de västerländska demokratierna måste lösa, med tiden förenklades och följaktligen kunde begripas av alla dem, som, utrustade med jämförelsevis enkel kompetens, kallas att med röstsedeln i hand lägga sitt ord och avgöra sitt eget och andra folks framtid.

Alldeles speciella blir lednings- och samverkansproblemen när samhället engageras i kamp på liv och död med sina fiender: sjukdomar, katastrofer och olyckor, krig mot inre och yttre fiender.

Det är karaktäristiskt att samhället självt i sådana lägen förklarar sig leva i undantagstillstånd och meddelar dispens från åtskilliga av de i fredstid existerande samverkansregler, som utfärdats, i humanitetens, toleransens, rörelsefrihetens och den personliga frihetens namn. Samhället beslutar om karantäner och isolering vid smittosamma sjukdomar; när pesten hotar, upphör vår vanliga rörelsefrihet.

I operationssalen utkämpar kirurger en kamp mot döden. Tiden för det operativa ingreppet är begränsad. Under dessa förhållanden utövas ledningen och åstadkommes samverkan genom operatörens kommandon, korta och koncisa; endast interfolierade då och då av korta och exakta rapporter om patientens puls, andhämtning och andra viktiga meddelanden.

Lydnadsplikt.

Vid katastrofer avspärras områden och stoppas trafikleder, som i vanliga fall är tillgängliga för alla. Stora värden står på spel. Ingen tid får gå förlorad. Alla inser vikten av snabba beslut och omedelbar, invändningsfri åtydnad. I utpräglad form gäller försvarskampens regler för krigsmakten i kampen mot

rikets yttre fiender och för brandväsendet i kamp mot katastroferna. Det gäller liv och stora värden; tiden är begränsad, vad som skall göras måste göras snabbt och effektivt: därav följer utbildningens skarpa krav; därav följer även lydnadsutbildningens särskilda vikt och därav följer slutligen att samhället självt i sådana lägen måste lägga sina medlemmar en ovillkorlig lydnadsplikt.

Mycket har diskuterats om behovet av denna lydnadsplikt och behovet av dess innötande och grundläggande i fred. Många kritiker framhåller att kraven är för stränga.

Vad innötandet och grundläggandet i fred beträffar kan det ha sitt intresse att göra ett tankeexperiment kring en aktuell katastrof. Jag syftar på olyckan vid biltävlingen i Le Mans i Frankrike häromdagen. När den svenske löjtnanten — van att handla och att befalla — såg vad som skulle hända kom hans kommando "Skydd". Detta kommando tvingade honom själv och hans tre svenska kamrater att åka i backen med den fart, som i dylika situationer är nödvändig. Därmed räddade de sina liv och kunde sedermera göra goda insatser för att hjälpa olycks-offren. Om vi tänker oss följande: om löjtnanten nu känt till motsvarande franska kommandoord och hunnit med att utsäga detta, vad skulle resultatet då ha blivit? Skulle även de franska åskådarna ha handlat likadant som de svenska och skulle döds-skörden i så fall blivit mindre fruktansvärd? Frågan kan alltid ställas. Vi får hoppas att svenska militärer och brandmän ska ha kraft att handla så som den svenske löjtnanten gjorde på Le Mans' bilkapploppningsbana.

Det måste framhållas att de situationer för vilka en försvarsorganisation sådan som krigsmakt och brandväsen är avsedd, är så långt borta från den fredliga vardagstillvarons jämförelsevis enkla krav, som gärna kan tänkas. Det är inte på fredsovningsplatserna, fälttjänstövningarna eller brandövningarna, som den ovillkorliga lydnadspikten krävs. Det är i försvarskampens mest påfrestande situationer, då förbandens soldater eller brandmän är döds-trötta, frusna, hungriga, utvakade och genomblöta, utan lättnader i sikte, men med krävande uppgifter framför sig — det är för dessa situationer som den ovillkorliga och ögonblickliga lydnadspikten är uppbyggd. Den är till sin konstruktion allt annat än human och tolerant, men till sitt syfte är den det: det gäller försvaret av mänskliga värden och människors värden. Detta måste inses av alla: av dem som måste underkasta sig för att underkastelsen må bli lättare eftersom den fått en förklaring; av dem som har att befalla och ge order, vilka måste inse att

Bättre materiel – mindre personal

Av brandchef L.-M. Eliasson.

Under denna s. k. vår*) kan man med fog säga att alla klagar på vädret men ingen gör någonting åt det. I samma stil går det allmänna klagandet på de stora kostnaderna för brandförsvaret. Men nu kan det snart vara på tiden, att man kastar bort åtminstone något av det slentrianmässiga tänkandet och går "from sounds to things". På brandförsvarets område har dock många bra förslag i fråga om rationalisering och effektivisering sett dagens ljus, men tyvärr stannar det hela ofta inom de anslagsbeviljande organen i våra städer och landskommuner med ett konstaterande att brandförsvaret är för dyrt och alltså måste anslaget till brandkårens materielanskaffning skäras ned med så och så många tusen kronor. När denna nedskärning är gjord anses saken mer eller mindre utagerad, man har ju gjort en besparing, men att denna besparing i allmänhet dels varit av ganska ringa omfattning och dels ineburit en minskning av brandkårens effektivitet blundar man helst för. På en del håll har man t. o. m. drivit denna missriktade "rationalisering" så långt att man ej beviljat medel till det antal övningar, som brandkåren enligt brandordningen skall ha per år. Sådana besparingsåtgärder finns det all anledning att med alla medel sätta stopp för.

Stor skillnad kan vara rådande mellan en stadsbrandkår och en landsbygdsbrandkårs släckningsuppgifter, och med hänsyn härtill föreligger skilda behov av utryckningsstyrkor

*) Artikeln skrevs för c:a 4 mån. sedan. Red.

och utryckningsfordon. En del beröringspunkter finnas dock. Man kan sålunda säga, att vid en brand i en stads ytterområden, där vattenledningsnät med brandposter icke finnes, ställes en stadsbrandkår inför samma problem som en landsbygdsbrandkår. Samma är förhållandet då en stadsbrandkår genom avtal eller vid begäran om släckningshjälp ingriper vid en brand på rena landsbygden. Det gäller då i allmänhet att snabbt få fram ett par strålar med uppgift att i första hand förhindra eldens spridning, medan man så snart som möjligt försöker få fram större vattenkvantiteter från närmaste vattentag till eldhärden för ett mera offensivt ingripande. Då man skall organisera en landsbygdsbrandkår, tycks det mig, som om man ej gjorde sig skyldig till något allvarligare fel, om man tog sikte på, att brandkåren som huvuduppgift skall kunna klara en sådan uppgift, som ovan anförts, samt såg till att den kom att bestå av så stor personal och med sådan utrustning att kåren snabbt och effektivt kunde lösa denna uppgift. En stadsbrandkår å andra sidan bör ha tillgång till lämpliga fordon och övrig materiel för att jämsides med sina vanliga släckningsuppgifter i tätbebyggelse med vattenledning även på ett rationellt sätt kunna ingripa mot rena landsbygdseldsvådor.

Enligt de normalbrandordningar, som på sin tid utarbetats av riksbrandinspektören, skall en normal landsbygdsbrandkår bestå av 16 man. Genom ledigheter m. m. får man förmoda att normalt 10—12 man av dessa kom-

de fått dispens från de i fred eller i vanliga fall gällande reglerna icke för sitt eget höga nöjes skull eller för sin maktlystnads skull, utan för att utföra ett viktigt och ansvarsfyllt uppdrag.

Försvaret av värden mot inre och yttre fiender ställer således stora krav på alla. Att komma fram till en fullständigt motsägelselfri enhetslösning av samverkans och ledarskapets problem torde inte vara möjligt, ty problemen är olika i olika verksamheter, vid olika tillfällen och till och med beträffande en och samma individ under olika delar av hennes liv. Men en sak synes vara säker: att utan tro på det

värdefulla i den uppgift man blivit satt att lösa blir samverkan och ledarskap svåra för att icke säga omöjliga på lång sikt. Men i samma utsträckning som ledaren kan förmedla sin tro på det värdefulla i uppgiften till sina medhjälpare underlätts hans uppgift; hela avdelningen kan smittas av hans entusiasm och energi. Det icke minst väsentliga draget i ledarskapets konst beror således till sist på ledarens förmåga att meddela något av sin egen person; frågan om samverkan och ledarskap blir beroende av den viktiga frågan om tro och värden.

ma att deltaga i en första utryckning. Enligt normalbrandordningen skall vidare en sådan brandkår ha minst (och detta "minst" tolkas tyvärr alltför ofta som "skall ej ha mer än") en brandbil, en bogserbar motorspruta om 500 l/min. vid 9 kg/cm² samt 500 m. normalslang. Tankegången har uppenbarligen varit den, att normalbrandkåren medelst en brandbil snabbt skall kunna transporteras till en brandplats samt vid framkomsten angöra en motorspruta till vattentag inom 400 m. från brandplatsen samt från grenrör kunna lägga ut 2 manöverslangar om vardera 50 m. För att med vanliga arbetsmetoder snabbast möjligt kunna utföra dessa arbetsuppgifter åtgår 10—12 man och en tid som kan uppskattas till c:a 7 min. vid normala förhållanden, och då brandbilen kan köras från brandplats till vattentag och man därvid från denna kan lägga av slangpaket för var 100:e meter. Tider och manskapsåtgång redovisas i nedanstående tabell.

Arbetsuppgift	Personalåtg.	Tid
1. Uppställning av motorspruta	3 man	3 min
2. Utläggning av 400 m. slang	6 "	5 " Sker samtidigt
3. Utläggning av manöverslang	2 "	1 min
4. Fyllning av slangen		2 "
Summa	11 man	7 min

När detta arbete är utfört är huvuddelen av personalen hårt ansträngd och kan ej beräknas orka ingripa i rök och värme utan tid till återhämtning.

Arbetsuppgift	Personalåtgång	Tid
1. Utläggning av 2×50 m. manöverslang från tankbil	3 man (1 vid pump)	1 min sker samtidigt
2. Utläggning av 400 m. slang från tankbil till vattentag	2 " } Samma	2 " " "
3. Angöring av jeep till vattentag	2 " }	1 " "
4. Fyllning av slangen		2 "
Summa	5 man	5 min

Därest ej jeepen kan köra ända fram till vattentaget åtgår ytterligare en man, varför utryckningsstyrkan bör bestå av 6 man förutom befäl. Skall bogserbar motorspruta angöras kommer tiden att behöva ökas med c:a 2 min,

Hur skulle man då kunna ordna det hela, så att man på kortare tid, med mindre personalinsats och på ett mindre ansträngande sätt skulle kunna utföra samma arbetsprestation? Ja, brandchef B. Hermanson i Norrköping har i sitt föredrag vid brandskyddsmötet i Gävle 1953, "Släckning medelst tankvagn", (se Brandskydd nr 4/1953) i stort anvisat vägen.

För det första måste man ersätta den stora personalinsatsen med modern och ändamålsenlig materiel. För brandsläckning på landsbygden bör sålunda en brandkår vara utrustad enligt följande:

1. Tankbil med c:a 1000 l vatten, frontpump om minst c:a 1000 l/min vid 9 kg/cm² och minst 100 l/min vid c:a 20 kg/cm², hytt med plats för 5—6 man samt något normalslang men huvudsakligast smalslang.
2. Jeep med frontpump om c:a 1000 l/min vid 9 kg/cm² och sådana anordningar vidtagna att sugslangen alltid kan vara kopplad till pumpen. Å jeepen skall dessutom finnas c:a 800 m 3" slang så upplagd att den köras ut.
3. Bogserbar motorspruta om 800—1000 l/min.
4. Ogmummerad 3" slang för transport av vatten från vattentag till eldsvådeplats samt gmummerad 1½" slang att användas som manöverslang.

Hur stor personalinsats behöver man då för att med sådan utrustning kunna lösa samma arbetsuppgift för vilken de 11 mannarna behövde 7 minuter?

Tid och manskapsåtgång redovisas i nedanstående tabell:

Arbetsuppgift	Personalåtgång	Tid
1. Utläggning av 2×50 m. manöverslang från tankbil	3 man (1 vid pump)	1 min sker samtidigt
2. Utläggning av 400 m. slang från tankbil till vattentag	2 " } Samma	2 " " "
3. Angöring av jeep till vattentag	2 " }	1 " "
4. Fyllning av slangen		2 "
Summa	5 man	5 min

men då får man komma ihåg att redan inom 1 min efter brandkårens ankomst har man kunnat ingripa med vatten.

Därest jeepen kan angöras vid vattentag behöver tankvattnet räcka c:a 4 min efter vilken

tid förbindelseledningen är vattenfylld. Med tankvattnet kan man då åstadkomma antingen två 10 mm strålar med c:a 4 kg:s tryck för skyddsuppgifter eller också en 10 mm finspridd stråle vid 12—15 kg:s tryck, om så skulle önskas. Det offensiva släckningsarbetet kan börja när förbindelseledningen med 3" slang är klar mellan vattentaget och tankbils-pumpen. Med två pumpar och 3" slang som förbindelseledning har man goda möjligheter att upp till 6—800 m avstånd erhålla ganska stora vattenmängder.

När man nu ser att det hela kan ordnas snabbarare och effektivare med mindre personalinsats, måste man fråga sig, "Vad kostar denna verkligt goda cigarr?" Om utryckningsstyrkan kan hållas vid 6 man borde ju kårens numerär kunna minskas åtminstone från 16 till 12 man, och man kan väl i stort sett säga att en borgarbrandman kostar en kommun 800—1000 kr/år, om man räknar med lön, ersättning för vakt och beredskap, försäkringar och personlig utrustning samt övningar. De engångsmerkostnader, som anskaffning av ovan uppräknad materiel torde medföra kan beräknas enligt nedanstående:

1. Jeep med frontpump	20.000: —
2. Tank och frontpump	7.000: —
3. 3" slang (f. n. kr. 1:10 mer per m. än 2 1/2")	1.000: —
4. 1 1/2" slang	1.000: —
Summa kronor	29.000: —

Det är som synes inga svindlande summor, som behövs för att åstadkomma en påtaglig effektivisering av eldsläckningsarbetet. Måste man inte i stället anse det vara en god affär att för dessa måttliga engångsutgifter skaffa förstklassig teknisk materiel och på så sätt kunna hålla nere de årligen återkommande och allt mer ökande personalkostnaderna? Enligt min åsikt bör länsstyrelserna kunna medgiva sådana ändringar i brandordningarna att anskaffning av lämplig teknisk materiel får kompenseras genom minskning av brandkårens personalstyrkor. Den inställningen har också länsstyrelsen i Kronobergs län ansett sig kunna intaga och det är att förmoda att förhållandet är enahanda inom övriga län.

Man kan invända att våra brandkårer bli för små för att bemästra storbränderna, men brandförsvaret kan ju icke dimensioneras så att ett

fullständigt skydd erhålles mot det värsta, som ur brandsynpunkt kan inträffa inom en kommun, utan måste man i det fallet lita till den styrka en välorganiserad släckningshjälp kan ge. Det är som tur är inte så ofta det brinner inom var och en av våra landskommuner och ett verkligt problem för våra mindre brandkårer är svårigheten att skaffa sig tillräcklig eldsläckningsrutin. Enligt min mening borde därför i avsevärt större utsträckning än vad som för närvarande sker en landsbygdsbrandkårs närmsta grannkår kallas till brandplatsen samtidigt som den egna kåren. En del gånger kanske det inte är nödvändigt med ingripande från mer än en kår, men det kan också finnas fall då en omedelbart alarmerad släckningshjälp genom att den kommer i tid kan bidra till att stora värden räddas. Om hjälpen har behövts får ju den hjälpande kåren ersättning för utryckningen genom försäkringsbolagen och i de fall utryckningen icke varit nödvändig borde det finnas möjligheter att bokföra den som en övning. Utryckningsövningar äro alltid av värde och man kan lära en hel del av att se andra brandkårer i arbete.

Sammanfattning.

Vid brandsläckning å landsbygden bör brandkåren disponera minst två fordon, en tankbil och en jeep, båda försedda med pumpar och jeepen anordnad för utkörning av slang. Slangutrustningen bör utgöras av 3" o gummerad slang och 1 1/2" gummerad och vidare bör bogserber motorspruta ingå i utryckningsenheten. Med sådan utrustning kan även små, vältränade brandkårer göra effektiva insatser på brandbekämpningens område, och genom ett allmännare samarbete närliggande brandkårer emellan skapas än större förutsättningar för att göra brandförsvaret både effektivare och billigare.

Inte snällt.

En ung brandman hade vakt på en teater, där den store skådespelaren (brandmannens idol) uppträdde. Så fick brandmannen se att skådespelaren stod bakom scenen och rökte en cigarr och det var ju nödvändigt att påpeka för honom att det inte gick för sig.

— Det är inget farligt, sade den store, cigarren är nikotinfri.

— Ja då så, sade brandmannen och gick tillbaka till sin plats.

Brandskyddet inom försvarsväsendet

Av Brandinspektör Andreas Grill.

Det torde vara allmänt bekant, att Kro-
nans byggnader och materiel icke äro brand-
försäkrade. Då byggnadsvärdet enbart inom
Försvarsväsendet oavsett inneliggande ma-
terielvärden uppgår till flera milliarder, lö-
nar det sig att taga vissa risker, även om
skadorna per år kunna uppgå till en eller
annan million. Statsmakterna ha dock full
förståelse för att en del av de inbesparade
medlen bör användas för att i möjligaste
mån undvika eller nedminska brandskador.
Åtminstone är detta fallet när det gäller
Försvarets byggnader och anläggningar.
Samtliga dylika byggnader och anläggning-
ar förvaltas av Kungl. Fortifikationsför-
valtningen, som även svarar för såväl före-
byggande som eldsläckande brandskydd.
Då nämnda ämbetsverk torde vara den enda
förvaltning i sitt slag som upprättat sär-
skild brandskyddsdetalj, kanske det kan va-
ra av allmänt intresse att höra hur denna
kommit till och hur den arbetar.

Under de första krigsåren tillsattes dels
en arvodesanställd brandinspektör vid Kungl
Fortifikationsförvaltningen dels inom varje
militärområde en milobrandinspektör med
uppgift att handhava såväl det förebyggande
som det släckande brandförsvaret, samt
att hava uppmärksamhet på nyttkomna
brandrisker och föreslå lämpliga därav för-
anledda åtgärder. Milobrandinspektörerna
utgjordes av aktivt kommunalt brandbefäl,
vilka samtidigt voro reservofficerare. De an-
ställdes av fortifikationsförvaltningen och
ställdes till vederbörande milos förfogande.
Samtliga förband samt större anläggningar
och förrådsgrupper skulle en gång årligen
inspekteras och rapport med förslag till för-
bättringar avgivas.

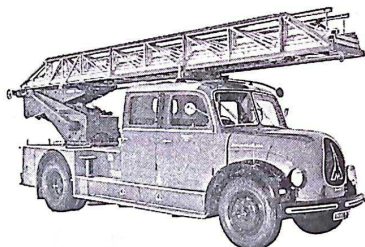
Genom ovanstående arrangement skedde
en välbehövlig uppryckning av det militära
brandförsvaret under krigsåren, liksom fal-
let ju även var beträffande det civila brand-
skyddet. Stora mängder brandmateriel an-
skaffades, personalen övades, branddammar
och vattensamlingar ordnades, uppvärmda
brandbottor iordningställdes m. m.

Under efterkrigsåren mattades dock in-
tresset i mycket hög grad vilket icke blott
berodde på att man var utled på alla öv-
ningar och all beredskap utan också på det
naturligen minskade intresset hos de an-
slagsbeviljande myndigheterna och det öka-
de behovet att spara så mycket som möjligt.
Men fortifikationsförvaltningen, som ju har
det största intresset av att icke de dyrbara
byggnaderna förstöras av eld, gav icke
tappt. Man lyckades redan 1949 få Kungl.
Maj:ts tillstånd att anställa en särskild
heltidsanställd brandinspektör och redan
1950—51 beviljade riksdagen de första in-
vesteringsmedlen till *förebyggande brand-
skyddsåtgärder*. En tidigare utredning hade
givit vid handen, att minst en miljon kronor
erfordrades för att eliminera de mest flag-
ranta brandriskerna. I första hand beviljades
ungefär hälften av det beräknade anslaget,
men med åren har efter saklig motivering
anslaget väsentligt utökats. Ett litet tanke-
experiment ger vid handen, att om bara en
brandvägg för några tusen kr. i mitten av
en byggnad kan hindra totalskada av ett
förråd med t. ex. 2 milj. värde, förutom
byggnadsvärdet, så har försvaret inbespa-
rats en förlust på över millionen. Man kan
naturligtvis fortsätta tankeexperimentet hur
långt som helst, men t. v. har man satt som
ungefärlig norm att förrådsbyggnad med
mindre värde än 1 milj. kr. inneliggande
värde icke brandsektioneras.

Förutom för brandsektioneringsåtgärder
används medlen för anläggande av brand-
dammar, brandbrunnar och andra vatten-
samlingar. Vissa särskilt eldfarliga anlägg-
ningar förses med automatisk brandalarm.
Lämpligt belägna uppvärmda brandbottor
måste anordnas o. s. v.

Vid uppgörandet av angelägenhetsgrader-
ing inlämnas varje år förteckning av milo-
brandinspektören med förslag till lämpliga
brandskyddsobjekt. Givetvis måste hänsyn
tagas till ett flertal olika förhållanden när
angelägenhetsgraderingen uppgöres för ev.
brandskyddsåtgärder, t. ex. byggnadskon-

VÄRLDSMÄRKET MAGIRUS

Stockholms Elverks senaste Magirusstige med originalkaroseri, 25 m stighöjd, monterad på Magirus Deutz dieselchassis, luftkyld.

LUCEMA AB

GENERALREPRESENTANT FÖR SVERIGE - NYBROKAJEN 7 STOCKHOLM
TEL. 21 00 36, 21 09 26

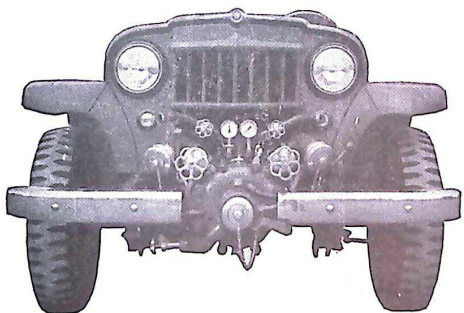
KLÖCKNER-HUMBOLDT-DEUTZ AG
WERK ULM-ULM-DONAU

MASKINSTEGAR

LEVERANSER 1949-1955

Stockholm:	4 st. med 30 m. stighöjd
Elverk:	1 st. med 25 m. stighöjd
Göteborg:	1 st. med 12 m. stighöjd
Elverk:	1 st. med 26 m. stighöjd
Malmö:	1 st. med 18 m. stighöjd
Norrköping:	1 st. med 30 m. stighöjd
Örebro:	1 st. med 30 m. stighöjd
Västerås:	1 st. med 30 m. stighöjd
Linköping:	1 st. med 30 m. stighöjd
Karlstad:	1 st. med 30 m. stighöjd
Östersund:	1 st. med 26 m. stighöjd
Solna-	
Sundbyberg:	1 st. med 25 m. stighöjd
Uddevalla:	1 st. med 30 m. stighöjd
Frollhättan:	1 st. med 25 m. stighöjd
Motala:	1 st. med 25 m. stighöjd
Kiruna:	1 st. med 30 m. stighöjd
Sandviken:	1 st. med 25 m. stighöjd
Söderhamn:	1 st. med 25 m. stighöjd
Karlskrona:	1 st. med 30 m. stighöjd

FRONTPUMPAR

för upp till 2600 lit/m
vid 9 kg/cm²

Med avgasevakivering, oljekylning och synkr. koppling till motorn.

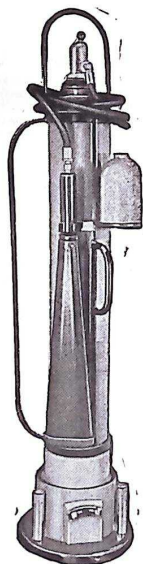
Kort leveranstid.

Wilh. Rubergs Fabriks-Aktiebolag

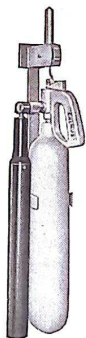
LÄNGBRO

Tel. Kristianstad 101 74 och 101 78

gör ingenting i onödan

Typ 6 och 8
med automatisk
viktkontroll

Typ 1 1/2 och 3
med automatisk
viktkontroll

Försiktigheten bjuder och myndigheterna fordrar, att man skall kontrollväga en kolsyresnöpparat minst en gång om året.

Många företag, som vill vara absolut säkra, kontrollväger en gång i månaden.

Räcker nu detta? Nej! Ett läckage kan när som helst inträffa, och klåfingriga människor finns alltid. En bristande kontroll kan få allvarliga följder.

Den enda helt effektiva kontrollen är "varje-minut-vägning". Detta sker med Calmus kontrollstativ, som vakar dygnet runt och visar, om apparaten är redo till aktion.

Ingen tidsödande vägning och en absolut säker funktion med Calmus kontrollstativ.

Kan även användas till apparater av annan tillverkning.

vågen
som vakar
dygnet om, är försedd med
en graderad tavla: full, tom
och mellanläge. Snabbt och
lätt kontrollerar man, att
apparaten är funktionsdug-
lig

AKTIEBOLAGET
Calmus

Eriksbergsgatan 38
tel. 20 10 21, 20 10 32
Stockholm

struktion, närhet till kommunal eller militär brandavdelning, risken för eldsmitta från andra objekt, vakthållning m. m. dylikt.

Fortifikationsförvaltningen handhar som bekant icke blott byggnader ovan jord utan numera ett stort antal anläggningar under jord. Ett av de svåraste problemen för de sistnämnda är utrymnings- och eldsläckningsfrågor. Omfattande försök pågår f. n. för att i möjligaste mån lösa de svåra problemen, som uppstå för dylika anläggningar.

Till de billigaste men likväl svåraste förebyggande brandskyddsåtgärderna kan räknas att lära personalen vilka risker som finnas, hur de uppstå och hur ett tillbud skall kunna avvärjas. Med andra ord att få personalen "brandskyddsminded". En föredragsverksamhet har tidigare organiserats där ett kortare föredrag åtföljes av film om brandrisker och eldsläckning. Denna gren av verksamheten omfattades med så stort intresse att den nu kommer att upprepas, varvid samtliga förband och större anläggningar besökas. Genom att samtliga förband ha fått ingå som medlemmar i Brandkärernas Riksförbund hålles kontakt genom ortens brandkonsulenter med det civila brandväsendet. Genom fortifikationsförvaltningens försorg tilldelas anslag och broschyrer i stor utsträckning, med andra ord brandskyddspropaganda i stor stil.

En viktig gren av verksamheten är givetvis *det släckande brandförsvaret*. Det är ju ett sorgligt men känt faktum att tiden är knapp tilltagen för den militära utbildningen. Att då kunna tänka sig ett större antal timmar anslagna för utbildning i brandtjänst är ju icke det lättaste. Och likväl blir väl eldsläckning en mycket viktig och omfattande del av verksamheten vid krigsfall. När härtill kommer att utbildning i eldsläckning under verklighetstroga förhållanden i rök och värme, där soldatens viktigaste egenskaper *djävhet, snabb uppfattningsförmåga och framåtanda* i hög grad tränas, så måste man ställa sig frågande till om inte det fåtal timmar, som anslagits för de värnpliktigas utbildning i brandtjänst, borde väsentligt utökas.

För att åtminstone under arbetstid erhålla en bättre utbildad brandberedskap än den värnpliktiga f. n. kunna ställa upp, har under senare år vid varje förband (motsv.) or-

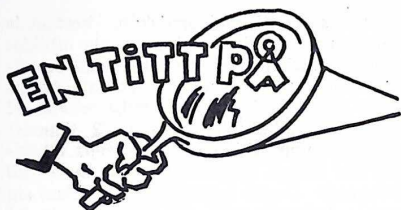
ganiserats en brandberedskap, bestående (förutom av vid Statens brandskola utbildad befäl [brandchef, vice brandchef samt brandmästare]) av civilanställd personal, (verkstads- och förrådspersonal) vilka erhålla 24 timmars grundutbildning samt 12 timmars årlig repetitionsutbildning. För denna utbildning har Kungl. Maj:t ställt vissa medel till förfogande. Denna organisation har visat sig mycket ändamålsenlig och den sålunda på frivillighetens väg uttagna personalen har visat stort intresse för uppgiften. Utryckningstider på mindre än 2 minuter kan stundom förekomma.

Vad materiel frågan beträffar tilldelas varje militär brandavdelning erforderlig tung brandmateriel (motorspruta, grov- och smalslang, stegmateriel) samt annan nödvändig utrustning för att snabbt kunna utlägga 1 å 2 slangledningar och därmed ansätta det första viktiga angreppet.

Vad slutligen handelsläckningsmateriel beträffar har dylik under de senaste åren upphandlats till väsentliga belopp och tilldelats förbanden. Den stora flora av olika typer handelsläckningsapparater, som tidigare förekommit, har numera rensats bort, och kvar står i stort sett endast 2 typer, nämligen pytsumpar och vattensläckare för eld i fibrösa ämnen, samt kolsyresnösläckare och de nya pulverdimsläckarna för brand i eldfarliga oljor och liknande där vattnet icke har eldsläckningseffekt. En särskild katalog för försvarets brandmateriel utgives i dagarna.

Att en ökad förståelse för hithörande problem numera gör sig gällande inom försvarsväsendet framgår kanske tydligast av att branddetaljens inkommande mål, förfrågningar och avgivna yttranden ökas varje år (över 500 dylika 1954). En särskild ingenjör som brandsinspektörens biträde handhar de löpande göromålen beträffande materiel-frågor, automatisk brandalarm o. dyl. Brandinspektören står även till andra militära förvaltningars och myndigheters förfogande i hithörande frågor.

Till sist må den förhoppningen uttryckas, att de anslagsbeviljande myndigheterna även i framtiden skall visa samma välvilliga inställning till brandskyddsproblemen som hittills och att varje vid krigsmakten anställd person skall få en vidgad förståelse för allt vad brandskydd heter.

T en tidigare artikel påtalades oskicket att begagna brandpumparna för länspumpning och andra ovidkommande ändamål. Det synes vid en genomgång av pumpkontrollanternas uppgifter som om brandpumparna fortfarande icke endast användes för sin egentliga uppgift. Det sades i den refererade artikeln att i de flesta fall är ett inköp av en länspump ofta billigare än reparation av en brandpump fördärvad vid pumpning av förorenat vatten.

Länspumpen är konstruerad att tåla att föroreningar passerar den och tar alltså mindre skada än vad den känsliga brandpumpen gör. En "variation" på länspumpen är vattensugpumpen (ejektorpump).

Den användes i huvudsak för dränering av källare, grunder och dylikt. Genom sin enkla konstruktion är den synnerligen lämplig att pumpa smutsigt och förorenat vatten. För dess drift fordras det dock tryckvatten.

En vattensugpump arbetar med en tryckvattenström som kan komma från brandpost eller från en brandpump, vilken alltså skall köras med rent vatten. Drivvattnet strömmar under stor hastighet genom ett munstycke 1 (se fig. 2) och uppfångas vid 2 av ett munstycke vilket står i förbindelse med sugrummet. Drivvattnet "river" med sig det vatten, som skall bortforslas genom pumpens avloppsledning 3. Om drivvattenmängden kallas Q_1 och den bortforslade vattenmängden Q_2

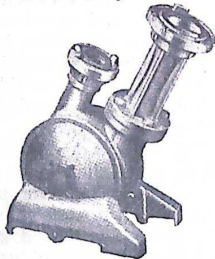

Fig. 1. Vattensugpump.

En länspumtyp

blanda sig dessa vid 2 till den gemensamma vattenmängden $Q_1 + Q_2$. Tryckutjämningen mellan Q_1 och Q_2 är icke fullständig vid utgången av uppfångningsmunstycket 2 utan kan den gemensamma vattenströ-

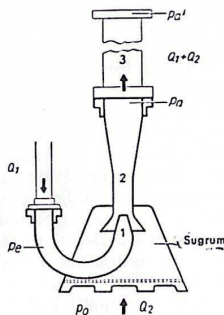

Fig. 2. Principskiss.

men bortledes genom en ansluten tryckslang 3. Pumpen arbetar på samma sätt som en skumejektor och kallas av redskapshandlarna ofta för ejektorpump.

Vattensugpumpens inlopp är i allmänhet försett med en sil som är lätt att göra ren och kan bytas ut. Silens maskvidd skall vara avpassad efter mellanrummet mellan drivmunstycket och uppfångningsmunstycket.

Efter varje användning skall pumpen göras ren. Om drivmunstycket kan bortskruvas, så gör det för rengöring men var noggrann när det åter sättes dit så att det kommer riktigt. Trasiga silar skola naturligtvis ersättas med nya.

Denna typ av länspump är avsevärt mycket billigare än länspumpar försedda med motorer, men i gengäld fordra de ju tryckvatten för att kunna användas. Där brandpostnät icke finnes eller tillgång på rent vatten för brandpumpen saknas är man tvungen att nyttja motordriven länspump.

Rq.

Skydda Edra brandmän med TEMPEX

- det effektiva skyddet mot värmestrålning!

Tempexkläderna äro lätta och smidiga, reflektera värmestrålarna c:a 95 %

Temperatur under Tempexdräkten endast 38—40° C även vid höga yttre temperaturer

Äro hållbara och finnas i praktiska modeller för brandkärer och industrier

Rådgör med oss redan i dag om ett för Eder personal lämpligt TEMPEXSKYDD.

Ensamförsäljare i Sverige för TEMPEX original skyddskläder:

HENRIKSSONS BRANDREDSKAP

STOCKHOLM
Tel. 20 78 22
-23 -24 -25

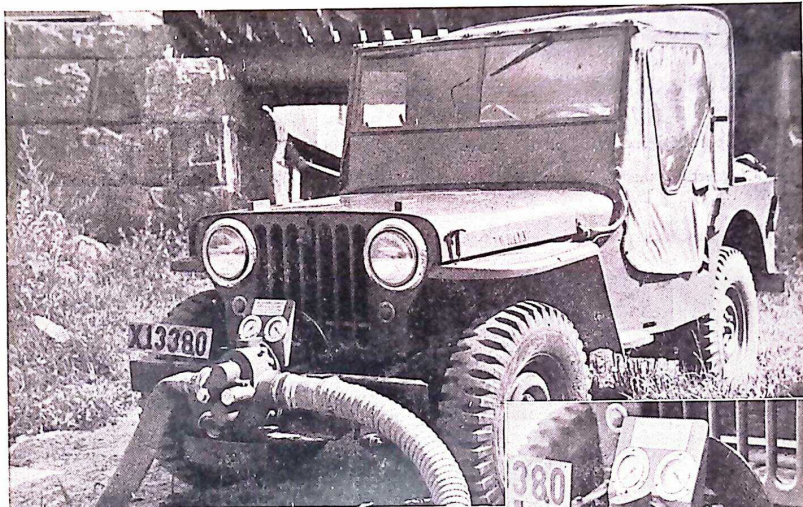
GÖTEBORG
Tel. 11 70 74

MALMÖ
Tel. 97 59 42

SUNDSVALL
Tel. 129 89

JÖNKÖPING
Tel. 790 87

Firman grundad 1828

Ny Tempuspump för 500 lit./min.

Den nya frontpumpen Tempus 9/500 är en efterfrågad storlek mellan den lilla Tempuspumpen för 200 minuttliter och stora brandbils-pumpen.

På jeepar, tankvagnar etc. är den lagom stor och den är framför allt mycket lätt-skött. Den kopplas snabbt in med en praktisk nyckel, och utan att rusa motorn får man upp vatten på några sekunder, ty pumpen är helt självvakuerande och klarar sughöjder på upp till ca 8 m.

Ring eller skriv idag efter offert med fullständiga uppgifter om den nya pumpen.

Några tekniska data

Kapacitet: 500 lit/min vid 9 kg/cm² tryck.

Effektbehov: ca 35 hk.

Varvantal: 2.200 r/m.

Evakuering: Helt självvakuerande.

Material: Hus och kugghjul av specialbrons.

Axlar av rostfritt stål.

Kullager.

Inbyggda överströmningventiler.

AB SVENSKA TEMPUS

KUNGSGATAN 38 — STOCKHOLM — TEL. 111835

Brandchef kan bli ersättningskyldig

Såsom ett apropå till de av Statens brandinspektion nyligen utgivna anvisningarna angående räddningslinor förtjänar framdragas ett av Högsta Domstolen avgjort mål, däri en brandchef förklarats ersättningskyldig för skada vid en brandövning, där bl. a. en icke provbelastad lina kommit till användning. Utgången av målet innebär utan tvivel en allvarlig tankeställare rörande vikten av att räddningslinor verkligen underkastas föreskrivna belastningsprov.

Rådhusrätten i Falun yttrade i dom den 25 september 1951: Den 21 april 1944 hölls på stadens brandstation en övning i livräddning med en kurs vapenfria värnpliktiga. Staden hade genom beslut av stadsfullmäktige i november 1941 åtagit sig att ställa instruktörer, lokaler och materiel till förfogande för visst antal vapenfria värnpliktigas utbildning i brandskydd, och med anledning av en skrivelse från luftskyddsinspektionen i mars 1943 hade brandchefen meddelat inspektionen, att vapenfria värnpliktiga kunde mottagas vid stadens brandkår på samma grunder som föregående kurser, vilket meddelande även godkänkts av stadens brandstyrelse. I övningen den 21 april 1944 deltog sjukvårdsbiträdet G. B. Jansson. Ledare för övningen var vice brandchefen i Falun S. Ekholm. Då Ekholm under övningen skulle fira ned Jansson med en s. k. manskapslina från ett fönster i tredje våningen i brandstationens övningstorn brast linan, varvid Jansson föll till marken och skadade sig.

Med anledning av denna olycka fördes vid rådhusrätten talan dels av allmän åklagare mot Ekholm för vårdslöshet och försummelse i tjänsten, dels också av Jansson mot Ekholm, staden och kronan med yrkande om skadestånd. Målet avgjordes slutligen genom Kungl. Maj:ts utslag den 19 februari 1948. Ekholm dömdes för vållande till svår kroppsskada och vårdslöshet i tjänsten att utgiva visst antal dagsböter. Hans vårdslöshet bestod i att han underlät att före användandet provbelasta den lina varmed Jansson skulle firas ned samt att han icke använde säkerhetslina. På grund av vårdslöshet förpliktades Ekholm tillika att till Jansson utgiva skadestånd. Då Ekholm var anställd av staden och olyckan inträffade under tjänsteutövning, förpliktades staden att solidariskt med Ekholm utgiva skadestånd till Jansson, och enär olyckan timade under utbildning som Jansson i egenskap av värnpliktig beordrats underkasta sig, förpliktades även kronan att solidariskt

med staden och Ekholm svara för den Jansson tillskyndade skadan.

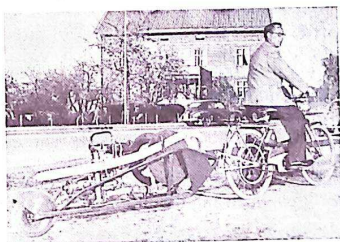
På grund av Kungl. Maj:ts nämnda dom har staden till Jansson utgivit 17.842 kr. 49 öre. Härav har staden av Ekholm kunnat återfå endast 475 kr., enär Ekholm är medellös och saknar utmätningsbara tillgångar.

Stig G. Holmberg.

Ny släpkärra

Vid Västmanlands läns brandkårsförbunds årsmöte i Fagersta demonstrerades en enhjulig motorcykelsläpkärra av helt ny typ.

Kärran, som kan kopplas efter cykel, moped, motorcykel eller bil, är så konstruerad att lasten i sig själv utgör en motvikt, som strävar att hålla fordonet på rätt köl. Kopplingsanordningen är en bygel som är rörlig kring dragfordonets bakaxel och omedelbart bakom bakhjulet är infäst en snedställd axel som utgör släpkärrans nosparti. På grund av denna snedställda axel ger lasttyngdpunkten hos släpkärran ett vridande moment som verkar direkt stabiliserande på hela fordonet. Kärran kopplas medelst ett handgrepp och

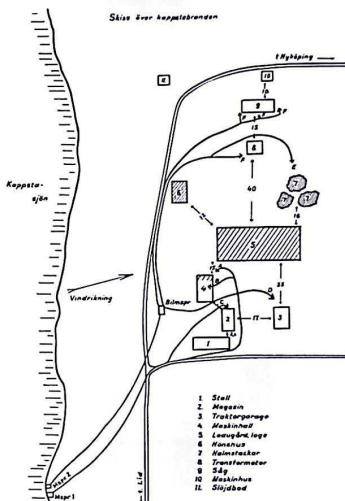
Konstruktören med skogsbrandsläpkärran. Som synes är sugslangen kopplad till sprutan under transporten. Sprutan behöver ej tagas bort från kärran när den skall angöras. Slangrullen är lagrad på kärran, och slangutläggning verkställs lätt av en man, som fattar strålvreket och springer.

Förtjänstfull släckningsinsats

Lids brandkår har tilldelats Brandbolagens eldsläckningsplakett för förtjänstfull släckning av nedanstående brand.

Söndagen den 23/5 1954 kl 00.48 begärdes släckningshjälp till Kappsta gård inom Rönö kommun från brandkåren i Nyköping, som utsände en avdelning om brandbil med fast pump och transportabel motorspruta, 1 befäl och 4 man. Vid avdelningens ankomst till brandplatsen efter 18 min (väglängd 20 km) var brandkåren från Lid i arbete sedan 10 min. Lids brandkår hade kopplat motorspruta till vattentag c:a 400 m från brandplatsen, dragit slangledningar och grenat dessa till 3 st 10 mm strålar (A, B, C) och stoppat elden i den antända maskinhallen (4) och genom vattenbegjutning och anbringande av brandsegel hindrat elden att få fäste i de angränsade byggnaderna (1, 2, 3, 4). Lids brandkår förfogar över en äldre brandbil och motorspruta om 600 l/min och c:a 700 m slang.

Nyköpingsavdelningen kopplade en motorspruta (nr 2) till vattentaget och seriekörde med brandbilens pump, lade ut ledningar D och E (vardera 14 mm) samt utlog

4 st strålar med smalslang (F) för skydd åt såg och transformator. Detta visade sig vara av betydelse då vinden kantrade i gryningen

fordrar ingen låsanordning. Vid avbröstning är det bara för en man att fatta tag i kärran och draga den med sig.

Kärran är ursprungligen avsedd att användas för militära ändamål och vid årsmötet var det första gången den utrustades med brandmateriel, i detta fall med en motorspruta typ Albin 200, 60 m. smalslang samt gren- och strålrör. Det hela var alltså närmast tänkt som en skogsbrandenhet som genom fordonets ringa bredd skulle vara synnerligen lättframkomlig på smala skogstigar.

Utrustningen på kärran kan givetvis variera alltefter det ändamål den skall användas för. För mindre — och kanske även större — brandkårer och för industrier förefaller det som en del problem skulle kunna lösas med denna kärra. Den kan användas som slangkärra och transportabel kolsyre-

snösläckare för att bara nämna några exempel.

Kompletteras "Fagerstakärran" med ytterligare en, innehållande lättare skogsbrandsläckningsredskap, kvastar, yxor, knivar o. dyl., kan en väl utrustad enhet snabbt vara på brandplatsen.

Kärran kan användas som dragkärra, skottkärra och som terrängsläde, det senare på grund av ramens utformning. Att den är lätttransporterad visas av att konstruktören (ingenjör Manngårn, Västerås) cyklat mellan Västerås och Malmö med en last av 84 kg. utan att få några allvarliga men av färdens.

Kärrans bredd är c:a 0,5 m., längd c:a 1,5 m. och lastkapacitet 75—100 kg. beroende på dragfordonet. Priset kommer troligen att röra sig omkring 200:— kr.

K.-E. Lindberg.

Larmrocken BRAGE

är framställd i samråd med brandmän och utmärker sig för följande egenskaper:

Varm. Tyg av kraftig impr. kommis i helylle.

Vattentät. Inlägg av gummitaft över axlar och rygg.

God passform. Tillverkad i sportig, ledig och omtyckt modell, vilket ger rocken ökad användbarhet. Den finnes i de vanliga storlekarna.

BRAGE är en rejäl rock till lågt pris.

Provrock sändes för påseende till varje brandkår utan någon som helst förbindelse eller köptvång.

Tillverkas och försäljes av

Brage Petterssons Klädesindustri

Hjalm. Bergmans väg 168 Tel. 221 48

ÖREBRO

Knappar, Möss- och Medlemsmärken

För Svenska Brandkårens Riksförbund

C. C. Sporrang & Co.

Kungsgatan 17, Stockholm 7

Telefon 22 56 60

Mössmärken - Gradbeteckningar

Armbindlar - Tjänsteålderstecken

Aug. Holts Gulddragerifabriks A-B

STOCKHOLM

Arbetargatan 33 A

Tel. 54 20 03 - 54 20 04 - 54 20 05

Brandbefällets kompetenskrav

Riksbrandinspektören har hos Kungl. Maj:t hemställt om sådan ändring av brandstadgan, att i stadgans övergångsbestämmelser meddelat undantag från kompetensföreskrifterna skulle upphöra.

Som nedan framgår ställer sig Brandlagsrevisionen bestämt avvisande till brandinspektionens förslag att häva undantagen ifråga om kompetenskrav vid tillsättning av brandbefäl.

I brandstadgans övergångsbestämmelser har bl. a. föreskrivits att kompetenskraven ej skall tillämpas på personer som före den 1 januari 1948 fått befattning som brandbefäl eller godkänts som skorstensfejare för sotningsdistrikt. Brandinspektionens förslag innebär att de berörda befattningshavarna ej längre skulle vara berättigade att söka och inneha annan tjänst inom brandförsvaret, om de ej uppfyller stadgade formella kompetenskrav.

Inspektionen anser bestämmelserna ifråga ha tillkommit främst med hänsyn till svårigheterna att under en övergångstid rekrytera erforderligt antal befattningshavare med den stadgade kompetensen. Brandlagsrevisionen delar emellertid ej denna uppfattning. Den huvudsakliga anledningen till be-

stämnelserna om dispens måste fastmera ha varit hänsyn till de befattningshavare, som före den nya brandlagstiftningens tillkomst börjat ägna sig åt yrket och som för detta utbildat sig under en tid, då andra förutsättningar rått.

Det har ansetts obilligt att beröva dessa deras befattningar och att hindra dem från att vinna ny anställning inom brandförsvaret. Att enligt brandinspektionens förslag nu beröva de berörda befattningshavarna rätten att vinna befördran inom sitt yrke strider enligt brandlagsrevisionens mening mot svensk rättsuppfattning och bör ej komma ifråga. Bland de avsedda tjänstemännen torde finnas många dugliga personer med lång erfarenhet av brandskyddsarbete, vilka på annat sätt än genom teoretisk utbildning förvärvat sig en god kompetens. Även om möjlighet skulle föreligga att i enstaka fall hos k. mt utverka dispens framstår dock den föreslagna åtgärden som obillig mot dem, som i förlitan på den en gång av statsmakterna meddelade dispensen underlåtit att underkasta sig den för formell kompetens föreskrivna utbildningen.

Brandlagsrevisionen kan ej finna att brandpersonalens intresse av att skaffa sig ökad utbildning skulle äventyras, om bestämmelserna bibehålls i oförändrat skick.

och gnistregn spred sig över sågen som antändes men utan svårighet släcktes.

Rönö brandkårsavdelning från Ludgo, som anlände, lades i reserv under den kritiska perioden men behövde icke ingripa.

Då ladugården och med den sammanbyggda logen var helt övertända och några restvärden ej fanns fick ladugården brinna utan släckningsåtgärder under skydd av skyddsstrålar.

Förebyggande åtgärder för uppställningsplats för motorsprutor är en detalj som många gånger ej blir tillgodosedd. Vid Kapsta hade man med mycket enkla medel kunnat iordningsställa en uppställningsplats c:a 100 m från gården och därmed vunnit både tid, slang och arbete.

Tack vare Lids brandkårs snabba ingripande o. genom brandkårschefens, v. brandchef Arvid Andersson, riktiga disponering av tillgänglig materiel räddades fyra byggnader (1, 2, 3 och 4) och därmed stora värden. För förtjänstfullt arbete vid branden har Lids brandkår tilldelats Brandbolagens eldsläckningsplakett.

Synnerligen förnämliga insatser gjordes även av befallningsman Harry Reuterhell och

ladugårdskarlen Edvin Karlsson, som lyckades föra ut samtliga djur, 62 st nötkreatur, ur den brinnande byggnaden. 4 st ungdjur måste slaktas på grund av brännskador och c:a 150 höns innebrändes.

Evert Eriksson.

Bemärkelsedagar

Ragnar Götherström 70 år.

Svenska Brandskyddsföreningens förre direktör, kapten Ragnar Götherström, fyller den 28 oktober 70 år. Vi lyckönska!

40 år.

10/10 Laestadius, K., v. brandchef, Kiruna.
18/10 Lindebäck, C.-E., brandmästare, Alingsås.
31/10 Lundqvist, E., brandmästare, Uppsala.

Notiser

Årsmöte.

30/9—1/10 Örebro läns Brandkårsförbund i Örebro.

Brandförsvarsmål i Regeringsrätten 1948

20. (Dnr 306/1948 Inr-dep.)

Ang. brandordning.

Vid sammanträde den 27/12 1945 beslöt *kommunalfullmäktige i Äspö socken* antaga brandordning för socknen. Brandordningen överensstämde i huvudsak med en genom länsstyrelsens i Kristianstads län försorg upprättad normalbrandordning, som avsetts skola tjäna till ledning vid arbetet med brandordningarna inom länet. I den antagna brandordningen hade emellertid uteslutits ett i normalbrandordningen förekommande stadgande, att för kommunen skulle finnas en av brandstyrelsen godkänd yrkesutbildad skorstensfejare, ävensom vissa i anslutning till detta stadgande meddelade föreskrifter i fråga om sotning, vilka samtliga bestämmelser i normalbrandordningen upptagits under 24—26 och 30—37 §§. Genom beslutet hade vidare icke antagits en vid normalbrandordningen fogad sotningstaxa. Sedan beslutet om antagande av brandordningen underställts länsstyrelsens prövning samt länsstyrelsen givit kommunalfullmäktige till känna, att länsstyrelsen ansåge att de omförmälda bestämmelserna borde ingå i brandordningen och att sotningstaxan borde antagas, beslöt fullmäktige vid sammanträdet den 19/8 1946 och 7/6 1948 att vidhålla sitt tidigare beslut. *Länsstyrelsen*, resolution den 8/7 1948, fann med hänsyn till av kommunalfullmäktige beslutat utelämnande av 24—26 och 30—37 §§ i det av länsstyrelsen upprättade förslaget till brandordning för kommunen icke skäl fastställa underställda beslutet. Länsstyrelsen förelade kommunalfullmäktige att inom 1 månad efter det länsstyrelsens beslut vunnit laga kraft till länsstyrelsens inkomma med nytt förslag till brandordning och sotningstaxa. *Regeringsrätten*: Enär det med hänsyn till av länsstyrelsen i avgivet utlåtande anfört om de å länets landsbygd rådande särskilda förhållandena får anses erforderligt att brandordningen för socknen innehåller bestämmelser av den innebörd, som länsstyrelsens förslag under 24—26 och 30—37 §§ angiver, ävensom att sotningstaxa antages, hemställer regeringsrätten, att Kungl. Maj:t ej måtte finna skäl att göra ändring i det slut länsstyrelsens resolution innehåller, dock att den tid, inom vilken kommunalfullmäktige skola till länsstyrelsens inkomma med nytt förslag till brandordning och förslag till sotningstaxa, torde böra bestämmas till 2 månader från dagen för Kungl. Maj:ts beslut. — Vid målets föredragning inför *Kungl. Maj:t i statsrådet* den 3/12 1948 beslöts i enlighet med Regeringsrättens hemställan.

21. (Dnr 307/1948 Inr-dep.)

Ang. brandordning.

Vid sammanträde den 23/2 1946 beslöt *kommunalfullmäktige i Rörums socken* antaga brandordning för socknen. Brandordningen överensstämde i huvudsak med en genom länsstyrelsens i Kristianstads län försorg upprättad normalbrandordning, som avsetts skola tjäna till ledning vid arbetet med brandordningarna inom länet. I den antagna brandordningen hade emellertid uteslutits ett i normalbrandordningen förekommande stadgande, att för kommunen skulle finnas en av brandstyrelsen godkänd yrkesutbildad skorstensfejare, ävensom vissa i an-

slutning till detta stadgande meddelade föreskrifter i fråga om sotning, vilka samtliga bestämmelser i normalbrandordningen upptagits under 24—26 §§. Genom beslutet hade vidare icke antagits en vid normalbrandordningen fogad sotningstaxa. Sedan beslutet om antagande av brandordningen underställts länsstyrelsens prövning samt länsstyrelsen givit kommunalfullmäktige till känna, att länsstyrelsen ansåge att de omförmälda bestämmelserna borde ingå i brandordningen och att sotningstaxa borde antagas, beslöt fullmäktige vid sammanträde den 12/6 1948 att vidhålla sitt tidigare beslut. *Länsstyrelsen*, resolution den 8/7 1948, fann med hänsyn till av fullmäktige beslutat utelämnande av 24—26 §§ i förslaget icke skäl fastställa underställda beslutet. Länsstyrelsen förelade fullmäktige att inom 1 månad efter det länsstyrelsens beslut vunnit laga kraft till länsstyrelsen inkomma med nytt förslag till brandordning och sotningstaxa. *Regeringsrätten*: Enär det med hänsyn till av länsstyrelsen i avgivet utlåtande anfört om de å länets landsbygd rådande särskilda förhållandena får anses erforderligt att brandordningen för socknen innehåller bestämmelser av den innebörd, som länsstyrelsens förslag under 24—26 §§ angiver, ävensom att sotningstaxa antages, hemställer regeringsrätten, att Kungl. Maj:t ej måtte finna skäl att göra ändring i det slut länsstyrelsens resolution innehåller, dock att den tid, inom vilken kommunalfullmäktige skola till länsstyrelsens inkomma med nytt förslag till brandordning och förslag till sotningstaxa, torde böra bestämmas till 2 månader från dagen för Kungl. Maj:ts beslut. — Vid målets föredragning inför *Kungl. Maj:t i statsrådet* den 3/12 1948 beslöts i enlighet med regeringsrättens hemställan.

22. (Dnr 308/1948 Inr-dep.)

Ang. brandordning.

Vid sammanträde den 28/7 1948 beslöt *kommunalfullmäktige i Västra Karaby socken* antaga brandordning för socknen. I brandordningen stadgades bl. a. i 7 § 9), att det förutom vad i brandlagen, brandstadgan eller eljest föreskrevs åläge brandchefen att tillse att för eldsläckning avsedda vattentillgångar vore lätt tillgängliga och att de icke igenfylldes eller på annat sätt förstördes samt att brandvakar vintertid hölles väl utmärkta. I brandordningen hade vidare uteslutits 24—26 samt 28—37 §§ i en genom länsstyrelsens i Malmöhus län försorg upprättad normalbrandordning, som avsetts skola tjäna till ledning vid arbetet med brandordningarna inom länet, i vilka §§ upptagits ett stadgande, att för kommunen skulle finnas en av brandstyrelsen godkänd yrkesutbildad skorstensfejare, ävensom vissa i anslutning till detta stadgande meddelade föreskrifter i fråga om sotning. *Länsstyrelsen*, sedan brandordningen underställts länsstyrelsens prövning, resolution den 20/8 1948: Enligt 7 § brandlagen är kommun skyldig att, i den mån oskäligen kostnad därigenom icke åsamkas kommunen, bl. a. draga försorg om nödig vattentillgång för släckning av brand. Detta stadgande måste anses innebära att för eldsläckning avsedda vattentillgångar äro tillgängliga även vintertid. Då bestämmelsen i 7 § 9) i brandordningen om vattentill-

gångar icke innehåller att brandvagnar skola hållas öppna vintertid, får brandordningen i denna del anses strida mot förenämnda stadgande i 7 § brandlagen. Enligt 38 § brandstadgan skola i brandordningen, förutom föreskrift om den tid som för olika slag av eldstäder jämte ökgångar må förflyta från en sotning till nästa, meddelas de övriga bestämmelser om sotning, som kunna vara erforderliga. De bestämmelser om sotning som äro intagna i brandordningen kunna emellertid icke anses tillräckliga. På grund av vad sålunda anmärks finner länsstyrelsen fastställelse å den underställda brandordningen icke kunna meddelas, i följd varav målet visas åter till kommunalfullmäktige, som hava att fatta nytt beslut och underställa detsamma länsstyrelsens prövning före den 1/10 1948. Regeringsrätten hemställde, att Kungl. Maj:t måtte lämna besvären utan bifall, dock att den tid, före vilken kommunalfullmäktige skulle fatta nytt beslut och underställa detsamma länsstyrelsens prövning, torde böra bestämmas till 2 månader från dagen för Kungl. Maj:ts beslut. — Vid målets föredragning inför Kungl. Maj:t i statsrådet den 3/12 1948 lämnade Kungl. Maj:t besvären utan bifall, varjämte Kungl. Maj:t — som fann av länsstyrelsen gjord framställning om bemyndigande att fastställa brandordning av viss angiven lydelse samt sotningstaxa icke föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd — bestämde den tid, före vilken kommunalfullmäktige skulle fatta nytt beslut i fråga om brandordningen och underställa detsamma länsstyrelsens prövning, till 2 månader från dagen för Kungl. Maj:ts beslut.

23. (Dnr 310/1948 Inr-dep.)

Ang. brandordning.

Vid sammanträde den 11/5 1948 beslöto stadsfullmäktige i Visby antaga brandordning för staden. Enligt § 5 i denna skulle stadens brandstyrka utgöras av bl. a. yrkesbrandkåren, i övergångsbestämmelse till brandordningen stadgades, att organiserandet av den i § 5 omförmälda yrkesbrandkåren skulle i full utsträckning vara verkställd inom 8 år efter ikraftträdandet av brandordningen. Länsstyrelsen i Gotlands län, sedan stadsfullmäktiges beslut underställts länsstyrelsens prövning, resolution den 16/6 1948, aktade jämlikt 25 § 1 mom. brandstadgan den 15/7 1944 skäligen fastställa underställda förslaget, dock att med organiserandet av den i § 5 omförmälda yrkesbrandkåren icke finge anstå längre än till den 1/1 1952, såvitt ej länsstyrelsen framdeles, därest hinder visades hava uppstått på grund av omständigheter, varöver staden icke kunnat råda, funne skäl medgiva ytterligare anstånd. Regeringsrätten: Regeringsrätten anser väl länsstyrelsens resolution i vad däri genom fastställelse icke meddelats å ovannämnda till brandordningen hörande övergångsbestämmelse, lagligen grundad, men enär jämlikt 25 § 1 mom. brandstadgan beslut om antagande av brandordning skall antingen oförändrat fastställas eller ogillas, och vid sådant förhållande fastställelse icke heller bort meddelas å övriga bestämmelser i brandordningen, hemställer regeringsrätten, att Kungl. Maj:t måtte med undanröjande av överklagade resolutionen visa målet åter till länsstyrelsen för ny behandling. — Vid målets föredragning inför Kungl. Maj:t i statsrådet den 3/12 1948 beslöts i enlighet med regeringsrättens hemställan.

Stig G. Holmberg.

Brännglas i fönster

Fredagen den 13 maj 1955 vid 7-tiden på morgonen meddelade en villaägare i Djurs-holm att det luktade bränt i villan, men att någon eldhärd inte kunde upptäckas. Villa-ägaren, en änkefru, ville omedelbart ha brandkårens hjälp för undersökning av förhållandet. Efter mycket letande kunde småningom konstateras, att på en nerdragen rullgardin fanns ett ungefär en dm långt och 3 cm brett hål, som kolat och därefter slocknat av sig själv. Detta fenomen hade uppstått därigenom, att på fönstret, som vetter mot öster, i 35 år suttit en termometer och på insidan ett förstoringsglas för att lättare kunna avläsa termometern. Dagen före hade en målare varit sysselsatt med målning av fönstrets utsida och därvid avlägsnat termometern men låtit förstoringsglaset sitta kvar. Solstrålarna hade därefter fått så hög verkningsgrad genom sin upphettande effekt på glaset, att rullgardinen börjat pyra.

Hade villan brunnit, torde brandsorsaken svårigen kunnat fastställas.

Hugo Edensjö.

Befattningen som

Brandkapten

vid Eskilstuna stads brandkår ledigförklaras för tillträde den 1 december 1955 eller snarast därefter.

Kompetensfordran: brandchefskurs kat. I vid Statens brandskola. Lön enligt Ca 21 samt fri beklädnad enligt särskild beklädnadsplan.

Avgiften för befattningshavarens pensionering betalas helt av staden. Önskar sökanden tillgodoräkna sig tidigare tjänstgöring för löneklassuppflyttning skall detta meddelas i ansökan. Befattningshavaren är skyldig bebo tjänstebostad om 3 rum och kök med en års-hyra av f. n. 1.270: — kronor.

Befattningshavaren är skyldig underkasta sig gällande tjänste-, avlönings- och pensionsbestämmelser samt de ändringar däri, som kunna komma att beslutas.

Till brandstyrelsen ställd ansökan, åtföljd av åldersbetyg, styrkt meritförteckning och de handlingar, sökanden önskar åberopa, samt på begäran läkarintyg, skall vara brandchefen tillhanda senast den 1 oktober 1955. Ytterligare upplysningar lämnas av brandchefen, telefon 366 31.

Eskilstuna den 27 augusti 1955.

Brandstyrelsen.